

Bihać, 4. febr. n. Včera je umrl v Bihaću upokojeni učitelj Ahmed beg Ibrahimpašić. Danes popoldne so ga hoteli popopati, a so pogrebci opazili, da je trunlo toplo. Silno so se prestrašili in poklicali zdravnika, ki je ugotovil, da je toplo trupla res naravna, ter je dal zato nadležnega mrtveca prepeljati v bolnico. O trenutku, ko to poročamo, se navidezno mrlj še ni zavedel.

Veliko moralno vprašanje

Ljubljana, 4. januarja. Sredi skrbi za svetovni mir, za Pan-evropo, za gospodarsko krizo in množico drugih kriz je stopilo pred javno zanimanje veliko osnovno vprašanje: **moralna kriza rodbine**. Najnovejša papeževa enciklika ga je podčrtala. Napravila iz njega perečo dnevno zadevo, sprožila mnogo razprav in razglabljanj. Zaustavilo se tudi mi za hip ob njem. Rodbina je v nevarnosti. Sodobno življenje — zatrjujejo moralisti — uničuje to celico človeške družbe. Če zamre življenska sila rodbine, bo začelo odmirati vse drugo. Če se zakon, ta vekovita naprava civiliziranega človeštva, razveljavi v samem osnovnem načelu, ki ga veže in povzdiguje nad človeško samovoljnost, se morajo omajati tudi skrivnostni temelji omike, ki je potekla iz zakramentalne zaveze razbrzdanege toka spolne sle. Omajati se morajo tudi osnove družbe in države. Kako naj deluje organizem države, država, če so njegove stanice, rodbine, razvezane in prepuščene transki samovolji človeške sebičnosti? Za moralnim kaosom mora nastopiti popoln polom današnjega človeštva.

Ta črna napovedovanja nas močno spominjajo znanih teorij o propadu zapadne kulture, ki so prihajale iz Nemčije v času, ko je propadla nje svetovna moč. Preroki v današnji dobi nimajo posebne sreče. Gotovo je, da živimo v času nekega presnavljanja, ki utegne trajati še dolga leta in ki bo pred dokončno ustalitvijo še večkrat izpremenilo oblike. Politični, socialni in gospodarski sistemi se premikajo, izpreminjajo, prilagajajo nekim novim potrebam človeške usode. Mnoge stare vrednote izgubljajo vrednost, mnoge pa bo čas prevrednotil.

Pri tem procesu, čigar končni posledek, končne oblike, še niso vidne, sodobnikom, kakor vojaki sredi boja ne poznajo izida bitke, so kajpak prizadeta tudi moralna vprašanja. Kakor niti najbolj vneti spiritualisti ne more zanikati, da človeška duša deluje v neposredni zvezi s telesom, ne more tudi najbolj zakrknjeni pristaši »čistih moralnih načel« zanikati izveste zveze med moralno in gospodarsko-socialnimi razmerami. Umiljivo je tedaj, da ogromne izpremembe, ki so se izvršile v zadnjem stoletju v evropski družbi in ki so naposled segle celo v krog zasebnega življenja, ne morejo biti brez vpliva na moralne norme, po katerih si urejate življenje posameznik in družba. Narodi niso mogli ostati nedotaknjeni po velikih spremembah, ki so jih prinesla človeštvu zadnja stotletja; kulturni nivo se je znatno dvignil, socialne razmere so se vsaj v nekem delu družbe dokaj popravile; higijske uredbe, socialna zakonodaja, razširjenost časnika in knjige, gosta mreža komunikacij, delo s stroji itd. — vse to je vplivalo tudi na način zasebnega življenja, prodrla je celo v intimni svet posameznega človeka, v stanovanje, se čuti v rodbini, v šoli, v javni in zasebni morali, skratka: je vsesplošen pojav. Če bi hoteli dati vsemu temu skupno ime, bi rekli: racionalizacija.

Naj se sicer še tako upiramo premoči razumarstva (kakor je to prišlo zadnja leta, delno morda po pravici, v modo), naj še toliko govorimo o protirazumarski razpoloženosti sodobnikov, bi bili slepi kakor noi, če bi hoteli racionalizacijo človeškega življenja spraviti s sveta s tem, da bi jo zaničali. Današnji človek živi in hoče živeti po razumnih pravilih in načelih; to se pravi: on ne pričakuje, da se bo njegovo življenje izboljšalo po nekih čudežnih intervencijah iz nadnaravnega sveta, ve, da se mora zanesti na sebe, na svoje delo, na svojo pamet, na svojo voljo. To je poglavitni vzrok, da današnji ljudje — tudi prav verni katoliki niso izvezti — urejujejo svoj gospodarski in socialni obstoj na zemlji tako, kakor da to ne bi bila solzna dolina in kakor da bi živeli samo enkrat in le na tem svetu. Lahko da je to pomanjkanje žive vere, živega krščanskega duha; verjetno je, da je v tem več osebne sebičnosti nego pozhrtvalnosti za občo srečo in za metafizične cilje življenja, toda tako je.

Vprašanje zakona, rodbine, spolnega življenja je sila obsežno in bi bilo treba snisati celo knjižnico, da bi se obravnavalo z vseh vidikov. Saj je to eno

osnovnih vprašanj vsega bitja in žitja, saj ima vsaka njegova rešitev sekularen značaj. Če je papeževa enciklika dosegla samo to, da o njem razpravlja najširša javnost, je že s tem storila veliko. Tudi mi smatramo, da ne more nobena, res globoka reforma javnega življenja preko tega problema, ki je za družbo in za posameznika temeljne važnosti. Moralna vprašanja so — kakor so stari misleci zmeraj trdili — politična vprašanja kat'eksohen. Toda, kakor povsod, kjer se današnja doba izpreminja pri temeljih, imajo tudi rešitve osnovnih pravnstvenih problemov le prehodni značaj. Staro je v krizi, novo še ni izoblikovano. Še manj ustaljeno.

Če nekateri komentariji papeževe enciklike vežejo sedanje, brez dvoma razmajano stanje zakona in rodbine za sodobno življenje, morajo njihovi argumenti omahnuti, preden zadenejo v cilj. Kako naj se popolnoma predrugači celotni sistem sodobnega življenja? Zakon je po izkušnjah relativno najtrdnjejši na kmetih in najohlapnejši v vele mestih. Kdor pozna dejansko življenje, ve, da je med kmetom in med meščanom velemesta tako zvezojoč prepad, kakor med jamaškim človekom in Rimljanom iz Cezarijeve dobe. Kako naj se ta dva človeška tipa, ki predstavljata dva ločena svetova, sporazumeta in zedinita za isti način življenja? V vsakem vele mestu so desetstiči mladih ljudi obeh spolov, ki jim gospodarske razmere ne dopuščajo zakona, in prav tako je desetstiči zakonov, v katerih vsak zakonec opravlja svojo službo. Tendencia k takim okoliščinam je čedalje jačja; takih ljudi je vedno več, ker tako hočejo sodobne socialne in gospodarske razmere, ki so močnejše od vseh pravnstvenih, verskih in modroslovnih načel. Kako naj ti ljudje živijo po istih načelih kot kmet na svoji grudi? Kako naj v borbo za kruh vržene žene in možje plodijo deco brez vsakega ozira na kruto tiranstvo življenskih razmer? Je velika rešitev, to dobro vemo: absolutna pokornost religioznim pravnstvenim zapovedim. Ali zakon s polnimi, neracionaliziranimi »naravnimi funkcijami«, ali pa popolna vzdržnost? Je rešitev zares, toda žal da danes drži le v teoriji, če iz vzamemo redke posameznike, ki jih je sama usoda obdarila z izvestnimi pogoji. Praktično pa so se, kolikor vemo, celo sveti možje v libijskih puščavah, kjer so videli okrog sebe samo šakale in kobilice, mučili z neskladom med naravo in moralno zapovedjo.

Želeti bi bilo, da bi najboljši možje vseh narodov posvečali tem vprašanjem vso resnobno pozornost. Ne samo cerkve, tudi države čutijo danes potrebo, da ozdravijo rodbino in rešijo stundence človeškega življenja pred povodnjo razuzdanosti in umazanosti. Vse konservativne, t. j. ohranjovalne sile, morajo biti na braniku pred razdiralnimi poizkusi. Eksperimenti z zakonom in rodbino v sovjetski Rusiji so za enkrat razkrili samo, kako opasno je lahko, ako se skušajo čez noč rušiti sto in stoletne moraine institucije, in opozorili na nevarnost, ki grozi, ako bi družba odstranila potohi vse ovire.

Vsi dosedanja predlogi, kako naj bi se zakon temeljito preosnoval, izražajo osebna mnenja in dopuščajo nevarne eksperimente. Na poizkusne ali na tovariške zakone, ki slone na prostem kultu snolnosti, ne pa tudi na zavesti resnobne odgovornosti, na neizogibni omejitvi sebičnosti in na duhu požrtvovalnosti, se nobena družba ne bo mogla trajno opreti.

Da, vse novo je še negotovo, motno, kaotično — toda tudi staro je v krizi. Močno se nam vidi, da preko rešitve, ki jo je dala krščanstvo s svojim idealom enozenstva, človeštvo ne bo moglo in ne bo smelo niti v daljni bodočnosti. Krščanski ideal vzdržnosti je prinesel napredek človeštva neizmerno dobrega. Toda na tej osnovi se bodo morale nujno dovoliti neke koncesije sodobnim socialnim in ekonomskim razmeram; ta veliki ideal bo prejel ali slej podprt s higijskimi in evgeničnimi normami, ki jih prejšnja stotletja niso poznala. Kakršnakoli bo rešitev: vzlic vsej načelni strogosti ne bo mogla suvereno prevzeti modernega časa in duha!

Nova odkritja v Oustricovi aferi

Pariz, 4. febr. d. Včeraj je parlamentarna komisija, ki preiskuje afero banke Oustric, zaslislala nekega Jarovica, o katerem je dognala, da je bil lastnik dveh velikih posestev v bližini Pariza ter ravnatelj sedih bank in finančnih trustov. Na vprašanje, ali pozna nekega rumunskega žida Moncesa Salzmanna je odgovoril, da je to on sam. Nato je opisal svoje življenje in izpovedal, da je bil rojen v Bukarešti, kjer je med vojno služil v rumunski vojski. Ko so Nemci prodirali, je dezertiral in bil obsojen od vojnega sodišča na smrt. Posrečilo se mu je zbežati v Odeso, kjer se je preživljal s krošnjarijem. Pozneje je bil v času inflacije v Nemčiji in je končno prišel l. 1920 v Italijo, kjer se je seznanil z italijanskim finančnikom Gualinom, ki ga je imenoval za svojega zastopnika v Parizu in posredovalca pri Oustricovi. Med zasliševanjem se je Sarović z veliko spretnostjo izogibal vsem kočljivim vprašanjem, vendar pa je moral priznati, da je prejel pri uvedbi delnic družbe Snia Viscosa 700.000 frankov.

Preiskovalna komisija je končno sklenila naprositi zunanje ministrstvo, naj zahteva od italijanske vlade izročitev Gualina.

Volilna reforma v Angliji

London, 4. febr. d. Snodi je spodnja zbornica po dvehdnevni debati sprejela zakonski načrt, ki uvaja alternativno volilno pravico. Za zakonski načrt je glasovalo 295 poslancev, proti pa 230. Ministrski predsednik Macdonald je v debati poudarjal, da je namen zakonskega načrta preprečiti, da bi manjšina volilcev izvolila parlamentarno večino, kakor se je zgodilo, ko je prišla zadnja konservativna vlada na krmilo. Nikdar se ne sme več dogoditi, da bi kakor po volitvah l. 1924 konservativni volilci, čeprav so bili v manjšini proti liberalcem in delavski stranki, imeli v parlamentu absolutno večino 223 poslancev nad celotnim številom poslancev obeh drugih strank. Alternativna volilna pravica ni ničesar drugega kakor prejšnji vseh deželah in deloma še danes običajna ožja volitev, z edino razliko, da se takoj pri prvi volitvi uporabi z imenovanjem drugega kandidata.

Volilna reforma v Bolgariji

Sofija, 3. februarja M. Predsednik vlade Ljapčev je pričel pogajanja z voditelji posameznih strank o nameravani volilni reformi. Ljapčev namerava izvesti volilno reformo na ta način, da bi dobile tudi manjše stranke zastopstvo v parlamentu. Onozidjski listi pišejo, da hoče Ljapčev s tem onemogočiti osnove opozicijskega bloka.

Potresna katastrofa v Novi Zelandiji

Ogromen obseg katastrofe — Kar ni uničil potres, je pokončal ogenj — Mesto Napier popolnoma evakuirano Na tisoče ljudi brez strehe

London, 4. febr. AA. Po vesteh iz Nove Zelandije so imeli potresi zadnjih dni katastrofalne posledice. Več mest je popolnoma porušeni. Število človeških žrtev še ni mogoče dognati. Na nekih krajih je potres popolnoma razdejalo obalo.

London, 4. febr. AA. Čeprav ni uradnih poročil, cenijo število mrtvih v potresu na Novozelandskem na več ko 100. Najhujše sta prizadela mesti Napier in Hastings, ki sta popolnoma porušeni. V Napieru so morali razstreliti vsa poslopja, ki so še ostala, ker so bila tako poškodovana, da bi se lahko porušila vsak hip. Ogenj, ki je izbruhnil po potresu, je zajel večino petrolejskih tankov. Prva je prišla na pomoč v Napier ladja »Veronica«. Njen kapetan se je takoj izkrcal z mostom in organiziral s pomočjo angleških častnikov in vojakov rešilno akcijo. Kljub temu, da je potres porušil večino mostov in cest, je bilo prebivalstvo mest Hastingsa in Napierja še v teku noči popolnoma evakuirano. Vse ceste so polne tisočbeguncov, ki beže iz okraja, kjer se lažji potresni sunki še vedno ponavljajo. Državne oblasti so preskrbele beguncem potrebna oblačila in živila. Policija, Redni križ in prostovoljci še vedno iščejo žrtve, ki so ostale pod razvalinami.

Wellington, 4. febr. AA. Po zadnjih poročilih je bilo ubitih pri potresu v Hastingsu 800, v Taradalu pa 30 oseb. V mestu Napieru se je porušila katedrala. Razvaline so padle na streho tehnične šole kongregacije. Pri tem je izgubilo življenje veliko učencev. Bolnica Lellicoe se je porušila, kakor bi bila iz papirja.

Wellington, 4. februarja. AA. Obласти so izdale nalog, naj prebivalstvo najkasneje v dveh dneh zapusti mesto Napier, ker je nevarno, da nastanejo epidemije. Potresni sunki se ponavljajo. Družine tabore v vrtovih ali pa na ulicah.

Auckland, 4. febr. d. Ko je nastal potres, je bila britanska vojna ladja »Veronica«

zasidrana v luki Napiera. Poveljnik ladje je takoj ukazal mostu, naj se izkrca, ter je začel v mestu reševalna dela. V Auckland je odposlal brezžično brzojavko, ki pravi med drugim, da so se v Napieru porušile skoraj vse zidane hiše in da so v mnogih delih mesta izbruhili ogromni požari. Zgorelo je na stotine lesenih poslopj. Obstoji bojazen, da je število človeških žrtev zelo veliko, vendar pa še ni mogoče oceniti, koliko jih je v resnici. Porušen je tudi mestni vodovod, zaradi česar gasilcem ni bilo mogoče lokalizirati požara.

Prvi potresni sunek so začutili ob pol 10. dopoldne (ob 11.20 zvečer po srednje evropskem času). Kmalu nato je sledil drugi sunek, ki je bil prav tako močan kakor prvi. Naenkrat so ugasnile vse luči in mesto so razsvetljevale samo goreče hiše. Sirjenje požara so omejevali z razstreljevanjem posameznih poslopj s pomočjo dinamita. Napier izgleda kakor po daljšem obstreljevanju. Eden najbolj znanih hotelov v Novi Zelandiji »Masonic-hotel« in vsa sosedna poslopja so se porušila do tal.

Wellington, 4. febr. s. Novinar, ki mu je uspelo priti v mesto Napier, poroča podrobnosti o potresni katastrofi. Mesto Hastings nudi sliko velikega opustošenja. Ko se je zrušila neka trovska hiša, je bilo 9 prodajalk ubitih. Cesta, ki vodi iz Hastingsa v Napier, je na nekaterih mestih popolnoma razdejana. V Napieru je bil uničen znani seminar Teate za gojence rodu Maori. Vsa bančna poslopja v Napieru so porušena. Ves trgovski del mesta je pogorel. Žrtve potresa sta postali tudi tiskarni obeh listov. Porušila se je tudi šola ter pokopala pod svojimi razvalinami več profesorjev in mnogo dijakov. Zgorelo je novo mestno gledališče in prav tako tudi komaj zgrajena cerkev sv. Pavla.

Nova agrarna konferenca v Bukarešti

Bukarešta, 4. febr. s. Vlada je sklenila povabiti strokovnjake in studijski komite konference agrarnih držav za 15. februarja v Bukarešto. V tem komiteju so zastopane Bolgarija, Estonka, Poljska, Rumunija, Češkoslovaška in Jugoslavija.

Francoski krediti Nemčiji

Berlin, 4. februarja. AA. Pogajanja med francosko vlado in francoskimi finančnimi skupinami so uspela. Francoska vlada je dovolila, da francoske banke sodelujejo v akciji, ki ima namen mobilizirati velik del preferenčnih akcij nemških zveznih železnice, kar naj bi omogočilo urediti nemški državni proračun. Prvi del posojila bo znašal 100 milijonov mark. Za jamstvo tega posojila bo Nemčija zastavila trimesečne proračunske dohodke.

Pariz, 4. febr. AA. Pariško časopisje splošno pozdravlja sodelovanje francoskih bank z nemškimi bankami pri mobilizaciji dolgoročnih posojil nemški vladi, ki do garanciranja s prioriteta nemških železnic. Francoski časopisi poudarjajo, da bo znašalo posojilo Nemčiji le 700 milijonov frankov ter da je razmeroma majhno. Kljub temu bo to posojilo omogočilo, da bodo francoske banke tudi nemškim trgovskim firmam dovoljevale večje kredite, ki so bili preteklo leto skoro vsi odpovedani zaradi izida volitev v nemški državni zbor. S tem bi bila tudi odprta pot za veliko francosko posojilo Nemčiji, o čemer se je že večkrat razpravljalo v zadnjih mesecih. Politični krogi menijo, da bo to posojilo glede na razmeroma ugoden zaključek zasedanja sveta Društva narodov v Ženevi uspelo.

Smrt zaslužnega francoskega admirala

Pariz, 4. februarja s. Umrli je francoski podadmiral Gauchet, ki je bil v času vojne šef zaveznških pomorskih sil v Sredozemskem morju. Bil je star 57 let.

Piscator zopet prost

Berlin, 4. februarja g. Pred nekaj dnevi aretirani komunistični gledališki diktor Piscator je bil danes zopet izpuščen na svobodo.

Cena soli

Beograd, 4. februarja. AA. Na pritožbo konzumentov, da mali prodajalci soli prodajajo sol dražje, kakor je odredeno, je monopolska uprava razglasila ponovno cene soli. Morska sol se mora prodajati po 2.50 Din za kg, drobna kreška sol in čista briketirana sol tudi po 2.50 Din, le kamena mleta in morska mleta sol po 2.75 Din.

Maloprodajalci, ki prodajajo sol dražje zagrešijo monopolski prestop; njim se bo vsa sol v zalogi zaplenila in brez odškodnine prodala za račun državnega monopola na javni dražbi. V primeru ponovnega prestopa se jim bo sploh odvzelo dovoljenje prodajati sol.

Jugoslovenska akademija v Pragi

Praga, 4. februarja h. Jugoslovensko dijaško društvo »Jugoslavijac« je danes ob 116-letnici rojstva velikega škofa Strossmayerja priredilo svečano akademijo v Meščanski besedi. Svečani akademiji je prisostvoval tudi jugoslovenski poslanik dr. Kramer, ki je imel slavnostni govor.

Uspeh razstave tiskovnega urada v Skopju

Skopje, 4. februarja p. Danes je bila v Skopju zatvorjena razstava centralnega presbira, ki jo je posetilo okoli 5 tisoč oseb.

Velik vliom v Zagrebu

Zagreb, 4. februarja n. Preteklo noč so vliomili neznanji vliomilci v trgovino perila Artur Gluck v Masarykovi ulici 10. Odnesli so blaga za okrog 150.000 Din.

Turška turneja BSK

Beograd, 4. febr. d. Beografski sportni klub je sklenil dve tekmi v Carigradu in sicer s Fenier Bagdže in Galata Seraj. Tekmi bosta odigrani 27. in 29. aprila. BSK nadaljuje po tem tekmoivanju še pot v Smirno. Klub vzame s seboj 15 igralcev.

Z razprav banskega sveta

Danes objavljamo nekatere nadaljnje podrobnosti z zanimljivih razprav banskega sveta.

Agrarne operacije

Proračunske postavke o agrarnih operacijah je pojasnil g. referent Božič G. Strcin prosil, naj se Menma planina priredi za vzdrževanje mlade živine. G. Detela pravi, da bi v to svrbo zadostovalo 250.000 Din. — G. dr. Koritnik razlaga željo čabarskega sreza, da se uredi tudi v tem srezu uprava gozdov in pašnikov na enak način kakor v ostali banovini.

Ban dr. Marušić sporoči, da je banska uprava že odposlala predlog centralni vladi, naj bi se bivši štajarski zakon, ki je najmodernejši, razširil na vse področje dravske banovine. Do tedaj pa moremo kvečjemu nuditi gotove olajšave, kar se že prakticira. Tudi zakon o agrarni reformi bo pokrenjen vprašanje uredil.

Kar se tiče Monine planine, je znano, da vsa taka posestva prinašajo banovini samo izgubo. Investicije, ki jih je banovina že imela s temi posestvi, so efektivna izguba. Žrtve bi bile razumljive, ako bi banovina imela kako kompenzacijo. Zal temu ni tako. Žrtve morajo biti gospodarne. Ne more se zahtevati od nas, da bi sami upravljali to, za kar nimamo pravega interesa; takšna gospodarstva so vedno neracionalna. Umestno bi bilo, da bi se osnovala zadruga ali zveza živinorejskih zadrug, ki bi vzela oskrbo te planine v svoje roke, kakor bi bil pripravljen dati tej zadruzi podporo.

G. Babnik priporoča, da bi se podpore za melioracijo skupnih zemljišč nakazale tudi pododborom za osuševanje ljubljanskega barja, ki vrše osuševanje dolinskih pašnikov že več let. — G. Košir je mnenja, da bi bilo jako koristno, ako bi se izvedla agrarna reforma do konca. Velika škoda se godi tam, kjer še sedaj ne vedo, ali so posestva njihova last ali ne.

G. ban dr. Marušić je potrdil mnenje g. Koširja da moramo počakati na zakon o agrarni reformi in da bomo šele potem videli kake obveznosti nam bo naložil ta zakon. Z agrarno reformo bi se morala sporedno vršiti tudi komasacija. Znano pa je, da se s samim zakonom ne moremo nič pomagati. Danes lahko pomagamo samo tam, kjer ljudje izjavijo, da hočejo, da se komasacija lahko vrši. Z največjim navdušenjem bomo vsako tako akcijo podpirali. G. dr. Jajlovic Ivan je izrazil željo, da se postopek pri razdelbi zemlje čim bolj pospeši. Dalje je bilo umestno, naj agrarne operacije tam, kjer je zemlja faktično že razdeljena med interese, to stanje tudi vpoštevajo, ne pa da dotično zemljo na novo razdelijo.

G. Detela Oton je pripomnil, da se agrarne zadeve zavlačujejo zaradi tega, ker pri agrarnih operacijah primanjkuje osebja, ker je treba čisto osebnih meritev. Nato se je vršila razprava o banovinskih dolgovih. Gre v glavnem za amortizacijo dolgov, ki jih je banovina nasledila od bivših oblasti in za nameravane nove investicije.

Banovinska zaloga šolskih knjig

Nato se je obravnaval proračun izdatkov in dohodkov banovinske zaloge šolskih knjig. G. Golouh je pripomnil, da vlada velika nezadovoljnost med narodom, ker se šolske knjige ne izdajajo takoj v začetku šolskega leta, ampak šele med šolskim letom.

G. pomočnik dr. Pirkmajer je pojasnil, da je banovinska zaloga šolskih knjig urejena na trgovski podlagi. Kakor druge knjigarna, zalaga tudi ta različne knjige in druge učne pripomočke, in jih potem razprodaja. Glede razprodaje knjig, upošteva banovinska zaloga uzance, splošno veljavne v knjižničarstvu. Glede cen knjigam, je treba pripomniti, da se te določijo že pri odobritvi knjig po prosvetnem ministrstvu. Prodajo ima vršit vsaka knjigarna samo po teh cenah, ker se od teh cen daje trgovcem običajen popust. Prodaja zvezkov je urejena z zakonom o učnih pripomočkih.

V nedeljo, dne 8. t. m.

priloge izhajati

novi roman „Jutra“

E. M. HULL

Šejk

v katerem boste s strastno napetostjo zasledovali

usode in prigode nenavadne ljubezni
sredi slikovitega okvirja

afriške puščave in njihovih prebivalcev

To sijajno pisano delo bo elektriziralo vse bralke in bralce!

Ne zamudite začetka! Obnovite naročilo!

moških; zvezki so državni monopol v vsji državi. Proti temu so se pojavili ugovori tudi iz trgovskih krogov. Mi smo vse to tolmáčili pri centralni vladi, ki pa iz principijelnih razlogov ni mogla odstopiti od te ustanove. Tudi naša zaloga šolskih knjig dobiva te zvezke od državne tiskarne.

G. Lebingeru se zdi čudno, da ostane pri zalogi šolskih knjig komaj 2% čistega dobička. Ako se vodi na trgovski podlagi, je ta dobiček absolutno prenizek.

G. pomočnik dr. Pirkmajer odgovarja, da obratuje zaloga šolskih knjig po komercialnih načelih, s čimer pa ni rečeno, da tudi išče dobička po teh načelih. Za zalogo šolskih knjig služi kot nekaj regulator pri cenah knjig. Vzrok, da izkazuje tako skromne dobičke, je ta, da se prodajne cene določajo čim najnižje, da bi si mogli udeležiti nabavljati tudi revnejši sloji.

G. Prepeluh izjavlja, da moramo delati na to, da se zaloga šolskih knjig ne ukine, ker lahko postane posebno za naše slovenske razmere zelo važna kulturna ustanova. Gle dati pa moramo, da bo mogla konkurirati z drugimi zavodi in izdajati knjige kolikor mogoče poceni.

G. pomočnik dr. Pirkmajer še pojasni, da je to, o čemer se razpravlja, proračun in ne bilanca. Ako bi hoteli presoditi faktično vrednost te ustanove, potem bi morali pregledati bilanco. Zaloga šolskih knjig gotovo ni brez vrednosti. Velika vrednost je v knjigah, mnogo pa je tudi terjatev iz prejšnjih let, glede katerih se pojavljajo težave, ker so gospodarske prilike težke. V mnogih primerih so ravno krajni šolski odbori tisti, ki zelo neredno plačujejo.

G. Mihelič prosil bansko upravo, naj vpliva na to, da bodo učenci pravočasno dobili zvezke in šolske knjige.

G. Rajh vpraša, ali je uveden za šolske odhore pri zalogi šolskih knjig tudi popust. G. pomočnik dr. Pirkmajer pojasni, da daje zaloga šolskih knjig krajevnim šolskim odborom izstopko primeren popust, ali pa jim daje nekaj brezplačnih izvodov za revne učence.

Požari

v novomeški okolici

Novo mesto, 4. februarja.

V zadnjem času se pojavljajo v novomeški okolici pogosto požari. Na praznik je izbruhnil požar pri posestniku Josipu Šasku v Malem Orečku, župnija Stopiče. Pogorela mu je družinska hiša z inventarjem vred. Pri gašenju je dobila hišna gospodinja nevarne opekline po obeh rokah. Povzročena škoda znaša okoli 15.000 Din, posestnik pa je bil zavarovan le za 750 Din. Gasilci, člani gasilnega društva v Stopičah, so ogenj lokalizirali, da se ni razširil na sosedne objekte.

Ko so se vračali proti domu, so opazili ogenj v pol ure oddaljenem naselju Vinske reber, kjer je gorelo pri posestniku Francu Golobčiču. V posopju, ki je služilo svojo časno za gospodarske namene, je zgorelo več voz sene in poljskih pridelkov. Škoda cenijo na več tisoč dinarjev. Tudi tu so uspešno posredovali stopički gasilci.

Šinoci okrog 18 je izbruhnil nenadoma požar v Herinji vasi pri starem gradu na St. Petru. Pogorelo je 15 metrov dolg in 6 metrov širok pod posestnika Antona Gorenjca, ki je bil podzidan s kamenjem in ki je služil napol za lilev, napol pa za klet. Alarmirani novomeški gasilci so takoj odhiteli z avtomobilom na lice mesta, imeli pa so mnogo truda z motoriko, ki so jo le s težko muko privlekli s konjsko vprego po blatni strni ko'ovozni poti na kraj požara. Druga težkoča v tej gorski vasi je bila z vodo, ki jo imajo samo v vodnjaki. Motorika je za gašenje izrpal vsem posestnikom vože iz vodnjakov. Rešili so iz hleva živino, sed z okoli 400 litrov vina in sodček žganja. Poslopje je zgorelo do tal in obenem tudi več voz sene slame ter poljskih pridelkov. Reševalno akcijo je zelo oteževal veter in se je gašenje moralo omejiti samo na lokalizacijo požara. Škoda cenijo na 30.000 Din. Prizadet posestnik je bil zavarovan pri družbi »Slavija«. V vseh treh primerih je vzrok požara še nepojasnjen.

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, precej stalno vreme, temperature zmerno. — Situacija včerajšnjega dne: Izobarična situacija brez velikih izprememb. Visok pritisk v vzhodni in jugozapadni Evropi. Depresije nad Sredozemskim in Jadranskim morjem ter nad severozapadno Evropo, ki slabijo. Pritisk se je v splošnem dvignil do 3 mm, največ v Pri-morju in v južnih predelih, le ponekod le nekaj malega padel. Temperature so večinoma padle za 1 do 4 stopinje, največ v srednji Hrvaški, v ostalem pa so ostale neizpremenjene.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma bolj oblačno, nekoliko snega, v splošnem hladneje.

Naši kraji in ljudje

Lep kulturni jubilej v Skoplju

Desetletnica filozofske fakultete

Skopje, konec januarja. Osvobođenje Južne Srbije 1. 1912. srbske mu narodu ni prineslo le uredenosti, ampak tudi, mnogo civilizatornih dolžnosti; saj je bilo treba potom urejene uprave in kulturnega dela čim prej približati prebivalstvu vsaj oni stopnji, na kateri je bil srbski narod v svoji svobodni državni tvorbi. Razen na ljudsko srednje in strokovno šolstvo so že takrat mislili na ustanovitev filozofske fakultete v Skoplju, ki naj bi služila v prvi vrsti znanstvenim potrebam dežele, ki je dotlej pogrešala objektivno raziskovanje. A usoda je hotela drugače; preden so se začeli realizirati civilizatorni načrti, je izbruhnila nova vojna in po vseh njenih peripetijah je Južna Srbija končno dobila svobodo in z njo mnogo večje razvojne možnosti, kot prvič. Tedaj se je tudi uresničila ustanovitev filozofske fakultete v Skoplju.

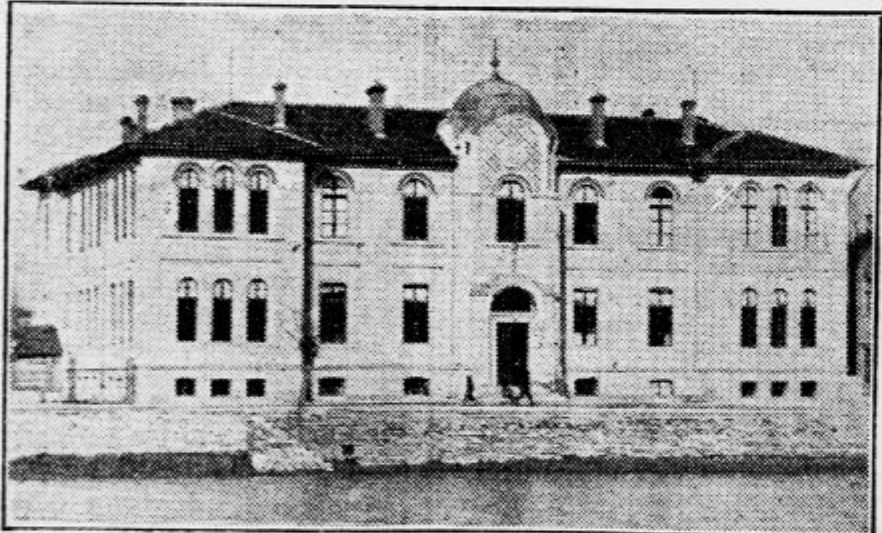
Rektor univerze

Največ zaslug za ureditve znanstvenega zavoda v Skoplju je imel znani srbski učenjak Jovan Cvijić, ki je bil v šolskem letu 1919/20 rektor beogradske univerze ter je v tej funkciji pospeševal in dosegel dejansko ustanovitev fakultete. Ukaz o njeni ureditvi je predložil minister Pavle Marinković 2. februarja 1920 kralju v podpis, a fakulteta je seveda začela posloovati precej pozneje. V aprilu so bili izvoljeni prvi profesorji in sicer: S. M. Kuljakin, Tihomir Ostojić, Radoslav Grujić, Mita Kostić in Miloš Ivković. V ta čas spada tudi začetek knjižnične organizacije, ki je bila prvotno enotna za vso fakulteto; šele pozneje so se jele razvijati seminarske biblioteki. V letnem semestru so se sestajali profesorji k sejam v Beogradu; prvi dekan je bil T. Ostojić. Organizacijo v Skoplju je vodil njegov namestnik Radoslav Grujić, a to je pomenilo: najti zgrad-

bo za fakulteto, za njeno knjižnico; najti stanovanja (vsaj primitivna) za profesorje in dom za dijake. Vse to je bilo v Skoplju, ki je bilo tedaj še prav malo restavrirano in brez najpotrebnejših naprav — n. pr. brez električne razsvetljave —, prav težko najti. Pomagati so morali provizoriji, tako da se je mogel v novembru izvršiti vpis, 20. decembra 1920 pa so pričela predavanja. Společka so bila predavanja skoro splošna, ker zaradi pomanjkanja profesorjev ni bilo mogoče tvoriti predmetnih skupin; kajti niti maloštevilne stolice, ki jih je določala prva uredba, niso bile popolnoma zasedene. Kasneje se je profesorski zbor tako spopolnil, da ima fakulteta stalne ali honorarne profesorje za filozofijo, pedagogiko, psihologijo, za občno in narodno zgodovino, za bizantologijo, za srbski, ruski, francoski in nemški jezik ter književnost, za primerjalno književnost, za arheologijo, umetnostno zgodovino, geografijo, etnografijo in etnologijo. Večina stolic ima svoje seminarje. Študij, ki je splošno trajal 6 semestrov, je od 1. 1922 normaliziran z 8 semestri. Knjižnica se je spopolnila posebno z darovi mecenov, tako da danes vsaj deloma ustreza svoji nameni. Z novim univerzitetnim zakonom je postala skopska fakulteta popolnoma samostojna fakulteta beogradske univerze.

Potrebe fakultete, ki se po številu dijakov prav razveseljuje razvoja, so se prav velike. Predvsem jo je treba spopolniti s predmeti naravoslovnih ved, tako da bo fakulteta popolna. Pa tudi v humanistični polovici še precej manjka. Razume se, da so na fakulteti v prvi vrsti važni oni predmeti, ki so v neposredni zvezi s teritorialnim materialom. V resnici dobro je od teh organizirana samo geografija s sorodnimi vedami, ki ima lasten institut. Ostalo pa je prepuščeno osebnim iniciativam dotičnih profesorjev. Celo za umetnostno zgodovino, ki bi morala imeti v Skoplju dober institut za srbsko srednjeveško umetnost, fakulteta še ni zmogla redne stolice in seminarja. Vsi ti nedostaki bodo polagoma odpravljeni, saj je dosti delavnih moči, ki jim je treba dati možnost za koristno znanstveno delo.

Filozofska fakulteta je dala pobudo za mnoge institucije, ki jo spopolnjujejo. Za znanstveno delo svojih profesorjev je ustanovila »Skopsko naučno društvo«, ki izdaja obširne publikacije. Ob svojem jubileju pričenja fakulteta izdajati svoj »Glasnik«, ki prinaša izključno znanstvene prispevke njenih profesorjev in bo odšedredno izhajal. Inicijativni prof. R. Grujić je ustanovil 1. 1922 muzej, ki se je polagoma razvil, pridobil znanstvene sodelavce in ima danes 4 oddelke pod imenom Muzej Južne Srbije. Kot univerzitetna ekstenzija so se pričela 1. 1923 vsiti poljudna predavanja; s tega se je razvila Ljudska univerza, ki sedaj redno posluje in prireja veliko število koristnih predavanj. Fakulteta seveda skrbi tudi za znanstveno namenovane svoje dijake izven predavanj in za zboljšanje njihovih izven predavanjskega. Tako je za Skopje prepotrebna vir znanstvenega, prosvetnega in socialnega življenja ter je ob desetletnem jubileju 1931. l. ne moremo želeli boljše, kot vsestranski razvoj v kulturno korist naroda!

Poslopje univerze

KULTURNI PREGLED

Pozabljena slovensko-česka šestdesetletnica

Minuli mesec je doživel 60 let naš ugledni rojak g. dr. Ivan Zmave, podpravitelj Javne in vseučiliške knjižnice v Pragi. Ta jubilej je bil pri nas neopažen, čeprav je dr. Zmave s svojim tihim delom zaslužil, da se ga ob tej priliki spomnimo. Naj navedemo po »Slov. Prehledu«, ki mu je v januarju številki posvetil nekoliko ljubzenih vrstic, najzanimivejše podatke tem našemu rojaku, ki že dolga leta živi in deluje v zlati slovanski Pragi.

Ivan Zmave (roj. l. 1871.) je po rodu iz Kapel pri Brezicah. Filozofijo, matematiko in naravoslovje je študiral v Rimu, Gracu in Pragi. V Pragi je l. 1898 postal uradni ondotne javne knjižnice. Po prevratu je nekaj časa predaval narodno gospodarstvo na ljubljanskem vseučilišču, vendar se je bil kmalu vrnil na Češko. Njegovo znanstveno delo se tiče prirodoslovnih in energetičnih osnov socialnih teorij. Objavil je približno 100 znanstvenih razprav v slovenskem, češkem, nemškem, italijanskem, angleškem in idiosperantskem jeziku. Samostojno je izdal 1 slovensko, 5 čeških in 3 nemške knjige. Njegov poglaviti spis »Energetične zaklade sociotehnike« je izdal Masarykova akademija dela v Pragi l. 1923.

Dr. Zmave deluje tudi na organizatoričnem polju in se bavi z bibliotekarskimi vprašanji. Je soustanovitelj »Podpornega društva slovenskih visokosolcev v Pragi«, »Masarykove Akademije dela« in »Českoslov.-jugoslav. lize«. Pri Masarykovi Akademiji dela je sedaj generalni tajnik. Mnogo je potoval; pred leti je hotel tudi pri nas organizirati podobno ustanovo, kakor je Masarykova akademija dela, ki bi vpilvala v smislu znanstvenega reševanja vseh javnih socialnih zadev, vendar ni imel večje uspeha.

Zasluznemu rojaku dr. Zmave želimo še mnogo let plodovitega dela!

Gospod Kohn je optimist

V zagrebških »Književnih Novinah« (29. januarja) poroča dr. Mladen A. Horvat o založniški podjetnosti beogradskega knjigarnarja Geze Kohna in piše med drugim naslednje:

Geza Kohn izdaja neumorno. Delajo stavci, vrte se stroji, a g. Kohn nenehoma polni izlozbe z novimi knjigami. Polni izlozbe in s pridom kupčuje. Smešno, kaj ne: našel se je knjigarnar, ki ne tarna, da se knjige zaupajo prodajajo. Fanatik, optimist! In zaupajo svojim računom si zadovoljno menca roke in tiska, venomer tiska. Tožili so književniki, da nimajo založnika, a g. Kohn jim brž sporoči, da bo tiskal vse po vrsti tako, da bodo kar usihali književni vreči! To se sliši kakor paradoks. G. Kohn ne štedi. Ne zahteva, da naj pisatelji pišejo zastoj: honorar plačuje redno in za naše razmere ne malo. In če pomislimo, da je g. Kohn izdal l. 1930. 30 leposlovnih knjig, letos januarja pa že osem knjig literarnega značaja, moremo priti do sklepa, da je knjigarniška borza aktivna. G. Kohn izdaja razen sodobnih zakonikov samo spise naših sodobnih pisateljev, kjer ne more biti besede o bajnem zaslužku, kakor pri kakem reklamiranem pisu v zapadni ali srednji Evropi. G. Kohn je predvsem knjigarnar-trговец. Če se mu ne bi izplačalo, brez dvoma ne bi izdal ali vsaj v toliki meri ne. Očiten znak, da ljudje knjige kupujejo in da na trgu zahtevajo domačo knjigo.

Gospod Kohn je založnik-trговец in založnik-optimist. Vsekako, to velja za beležiti!

Ali si že član Vodnikove družbe?

Ludoviku Kalčiču v spomin

Novo mesto, 4. februarja.

V ponedeljek popoldne je umrl na posledicah zavratne bolezni g. Ludovik Kalčič, oskrbnik novomeške javne ženske bolnišnice, splošno znani in čislani javni delavec, vzoren gospodar in dober tovarnik. Pokojnik je bil potomec stare novomeške rodbine in je dosegel komaj 44 let. Po gimnazijskih študijah je prakticiral kot oskrbnik v bolnišnicah na Dunaju in v Lincu in je potem svoje veliko

strokovno znanje uspešno uporabil v prid naše bolnišnice. Za življensko družico si je izbral Cehinjo Belo Mračekovo, hčerko inženjerja, ki je gradil belokranjsko železnico. Troje otrok je vzgojil v narodnem duhu in je bil sploh vzor moža in družinskega očeta.

Poleg vzornega poklicnega delovanja si je pridobil tudi mnogo zaslug na polju prosvete in dobrodelnosti. Njegova smrt je posebno težko zadela sokolski župo in novomeškega Sokola, kojega član je bil od mladosti. V sokolski župi je opravljal od ustanovitve leta 1911 do 125. posle prvega blagajnika. Najplodovitejša leta našega Sokola so bila ona, ko je bil pokojnik njegov starosta. Požrtvovalno je podpiral tudi vsa narodna in napredna društva, dolgo vrsto let pa je bil član občinskega zastopa in upravnega svetnika mestne hranilnice. Težko bi se dalo naštet vse, kar je dobrega in uspešnega storil v narodnem, prosvetnem in gospodarskem oziru.

Naše mesto in sploh vsi, ki so poznali blagega pokojnika, ga bodo ohranili v častnem spominu, ponosen Sokolski dom pa bo večni spomenik njegovega dela in ljubezni do Sokolstva.

Dr. Josip Goljevšček mrtev

Murska Sobota, 3. februarja.

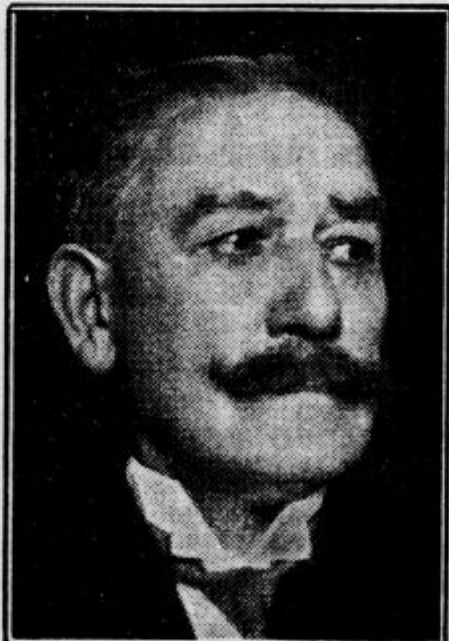
Na svečnico je bilo ravno deset let, odkar je prišel v Mursko Soboto iz Maribora dr. Josip Goljevšček. Mladi odvetnik, rodom iz Sežane na Goriškem, je kar preko noči postal osrednja osebnost soboškega družabnega življenja. Toda tudi v društvenem življenju se je kaj kmalu poznala njegova tiha in mirna ter vedno ne sebična delavnost. Ves čas je bil odbornik Sokola, član krajevnega šolskega sveta, predsednik Jugoslovenske Matice itd. Ključnata mu je rasla iz dneva v dan in že po prvih letih je bila njegova pisarna najbolj frekventirana odvetniška delavnica — kar je razumljivo, ker je bil pokojnik odlični jurist in poleg tega še človek izredno fine srčne kulture. Krog njegovih iskrenih prijateljev je ogromen. Se ne davno se je pri svojem posetu v Murski Soboti, gospod ban dal poučiti o vseh podrobnostih njegove bolezni, ki je bila, žal, neizlekljiva. Sedem in štirideset let mu je bilo, ko je izdihnil, zapustil je nad vse nesrečno družino in stotine prijateljev, ki ga bodo ohranili v najvernejšem spominu.

Matija Wrischer — 80letnik

Ljubljana, 4. februarja.

Kdo izmed nas slovenskih železničarjev ne pozna upokojenega železniškega inspektorja Matije Wrischerja? Tistega prijaznega, zmerom se smehljajočega, nikoli vznemirjenega gospoda majhne rasti s komaj osivelimi, drugače pa košatimi lasmi, da bi se mu človek, ko se ozre za njim, kako mladostno krepko in urno mu korak poje na cesti, upal prisoditi največ zdravih šestdeset let?

Da, prav tistega. In da boste vedeli: danes dne 4. februarja slavi gospod inspektor Matija Wrischer svojo osemdesetletnico, zdrav in še močan slavi vsem poklicnim in življenjskim nadlogam naključ.

Rodil se je 4. februarja 1851 v Laškem l. 1870 je stopil v železniško službo in večinoma služboval v Pazinu, v srcu hrvatske in slovenske Istre.

Ves čas je bil vzgleden uradnik, svest ko zlato, priden ko mravlja in za vsakega dober ko kruh, da se ga še danes z veseljem spominjajo vsi, ki so kdaj služili pod njegovim vodstvom.

Njegova postaja je bila tako rekoč šolska postaja, tako so mu predstojniki zau-

Možki radi kritizirajo!

Da-li imate na sebi elegantno obleko, kako klobuk pristojna Vašemu obrazu, to vse mož opazi. Ne pozabljajte pa, da se posebno zagleda v Vaše lice in da takoj opazi, ako ste utrujena in potrta. Možki so strogi opazovalci. Uporabljajte ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE, pa boste izgledala vsak čas sveža in lepa. Ta krema daje koži nežni izgled alabastra, ki očaruje. Nimastna niti lepljiva. Ščiti polt pred vetrom in drugimi vremenskimi vplivi.

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

pali; vlada sama ga je večkrat odlikovala z visokimi redi in izrednimi pohvalami.

V Pazinu je prijateljeval s pokojnim hrvatskim banom dr. Leginjo in z znamenitim rodoljubi in narodnim poslanci dr. Spincigem, dr. Trinajstićem, dr. Kurelićem in drugimi.

Tam si je našel tudi življensko družico in imel z njo osemnajst otrok, od katerih jih živi še trinajst, vsi izštudirani in dobro nameščeni.

Kdor prevdari to junaško številko in kdor ve, da je gospod inspektor vendarle odlično in narodnostno vzgojil svojo veliko družino, se mu bogme sme odkriti do samih tal.

Ob državnem prevratu je prišel v Ljubljano in je bil po 53-letnem službovanju tikoma pred uveljavitvenjem novega uradniškega zakona l. 1923 upokojen po starih določbah.

Uglednemu in milemu tovarišu čestitajo in želijo slovenski železničarji še dolgo vrsto zdravih in srečnih let.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, suhanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščajih na koži, tvorih uravnava »Franz Josefov« voda izobno toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenesejo »Franz Josefov« grenčico. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz delovanja trboveljskega Rdečega križa

Trbovlje, 4. februarja.

V sredo 23. januarja se je vršil občni zbor krajevnega odbora RK. Udeležba je bila srednja, najbolj pa je bilo zastopano tukajšnje učitelstvo.

Občni zbor je otvoril predsednik g. učitelj Omerzu, ki je pozdravil vse navzoče, zastopnika oblastnega odbora g. inspektorja Westra iz Ljubljane, trboveljskega župana g. Voduške ter podal poročilo o delovanju društva v pretečenem letu. V društvu je bilo včlanjenih 5 stalnih, 78 rednih in 269 pomožnih članov. Društvena prireditev dne 1. II. 1930 je vrgla 5380 dinarjev dobička. Tombola se je radi vladajoče krize odgodila. Drž. osrednji zavod za domačo žensko obrt v Ljubljani je na prošnjo društva priredil v Trbovljah nekaj predavanj o domači ženski obrti, razstavo ženskih ročnih izdelkov ter praktični tečaj, ki ga vzdržuje Delavska zbornica. Ker je stavbeni rok za zgraditev dečjega doma na Omišlju potekel, preden je moglo društvo zbrati potreba denarnega sredstva, se je pravica do zemljišča odstopila Oblastnemu odboru pomladka RK v Ljubljani. Damski odbor RK prehranjuje dnevno 100 revnih šolarjev na vodenski šoli. Glavni odbor RK v Beogradu je odlikoval trboveljski krajevni od-

bor RK s častno diplomom za zasluge.

Društvo je imelo 24.281,35 Din dohodkov in 4531,25 Din izdatkov ter znaša prebitek 19.750,10 Din. Na predlog župana g. Voduške je bila izrečena blagajničarki gđ. Windischerjevi priznanje in zahvala.

Inspektor g. Wester je pozdravil navzoče v imenu oblastnega odbora RK ter poudaril, da je trboveljski RK eden najagilnejših. Mnenja je, da bi morda oblastni odbor podmladka RK, kateremu je društvo odstopilo pravico do stavbišča, dovolilo trboveljskemu RK kako posebno ugodnosti glede trboveljske dece. Prebivalstvo še nima pravega razumevanja za delovanje RK. Ono ima še vedno pred očmi vojno. Ti predsodki pa se bodo polagoma razpršili, ako se bo prebivalstvu razložilo socialno in humanitarno delovanje RK v miru, RK je svetovna organizacija v kateri je včlanjenih 21 držav. Ves seli ga, da sodeluje pri RK tudi učiteljsstvo.

G. župan Vodušek je obljubil, da bo posvečala občina vso pažnjo RK, Sokolu in gasilnim društvom kot humanitarnim in prosvetnim organizacijam.

Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor.

Zagonetna usoda male Metke

Ljubljana, 4. februarja.

V Spodnji Šiški se je te dni razširila govorica o zastrupljenju dve in pol leta stare Metke Radičeve. Policija je uvedla preiskavo, ki spočetka ni imela pravega uspeha. Zdaj pa se je oglašil vodja nekega kemičnega laboratorija, ki je izpovedal sumljive stvari o otrokovem očetu D. B.

Ta se je pred dnevi zgasil pri omenjenem vodji laboratorija in ga prosil, naj mu da trup za podganje. Vodja laboratorija mu je, nič hudega sluteč, res dal nekaj arzenika, nakar se je D. B. zgasil naslednjega dne pri svojem nezakonitem otroku in mu izročil nekaj bonbonov. Čim je otrok bonbone užil, je začel omedlevati in je kmalu nato umrl. Zadeva je že izročena sodišču in bo otrokovo trupce obducirano.

Primorske novice

V vodstvu fašija v Prvačini so sami pri seljenju iz starih provinc, domačin je le Anton Tušar. Krajni tajnik je A. Pelagalli. V Kanalu je govoril goriški fašistični konzul Avenanti učiteljem iz vsega okoliša o nalogi, ki jo ima učitelstvo v gorskem predelu goriške pokrajine. Naročil jim je zlasti izvenšolsko gibanje med »drugorodci«, katere treba privaditi na fašizem in opazovati morajo, če tič kje kaj sumljivega, kar treba takoj sporočiti oblasti.

Kmetu Josipu Vončini blizu Idrije sta zgorala hiša in senik. Škode je okoli 25.000 lir. Osumljen je požiga neki Vončinov sorodnik, katerega so aretirali.

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri

Willy Forst

Smeht

Zabavel

Glasba: Robert Stolz.

— Krasen dopolnilni spored! —
Predprodaja vstopnic od 11. dop. dalje!

Ljubljene kinopublike v najnovejši groteski

Gospod po naročilu

Godba in popevke: Robert STOLZ.

Tel. 2124.

Tel. 2124.

Elitni kino Matica

பெரியவர்கள் (அமைச்சர்கள்)

bodo pastni dirndaj, počeni od 19. dalje. Vsi prijatelji morja in vesele družbe se bratsko vabijo, enako tudi lepe maske, izmed katerih bodo 3 lepe odlikovane. Za dovoz k morju in nazaj avtobus na razpolago.

e— Iz vrst občinstva smo prejeli pritožbo, da novi interesi ne morejo dobiti pri postnem uradu v Celju zaprtih poštnih predalov, ker so sedanjí predali vsi oddani. Zadevo bi bilo treba na kak način urediti.

e— Tatvine v tovarni. V neki celjski tovarni so prišli te dni na sled tatvinam, ki jih je že dalje časa izvrševala tovarniška delavka A. P. Ukrađeno blago je prodajala raznim strankam. Delavko so aretirali in izročili sodišču.

e— Mestni klnó. Dreví ob 20.30 slija zvočna humoreska »Lazni feldmarsal«. V glavnih vlogah Vlasta Burian in pisatelj Roda-Roda. Za dodatek izvrstna zvočna šaloigra.

Iz Krškega

kr— Delo sokolskih malčkov za društveni prapor. 25-letnica Sokola v Krškem, ki bo svečano proslavljena, je razgibala prav vse sokolske delavce, posebno naše malčke, ki so se pod vodstvom sreptne s Levstikove prvi odzvali. Z igricami hočejo doprinesí svoj delež in že so napovedali za soboto 7. in nedeljo 8. t. m. privlačno igrico s petjem in plesom »Janko in Metka« še več! Po predstavi bodo nastopili s posebnó točko. Prikaži bodo »Narodno kolo«, kar bo vsakekar posebnosti! Vse točke bo spremljal sokolski orkester.

Iz Litije

i— Predavanje za vrtnarje. Pri podružnici SIVD bo 6. t. m. ob 19. v osnovni šoli predaval o vrtnarstvu višji sadjarski nadzornik g. Skulj. Vstop prost.

Iz Ptuja

j— Občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa v Ptujú bo v nedeljo 8. t. m. ob pol 11. v prostorih mestnega načelstva ptujskega (I. nadstropje).

Iz Kranja

r— Med zvezdami bo naslov letošnji mas-keradi Sokolskega društva na pustno so- boto 14. t. m. Naslov sam daje že dovolj možnosti za razne maske. Med zvezdami bo tudi častno zastopstvo zvezdnikov Ob- ljubljene je že zastopnik Meseca, Saturna in Jupitara ter upamo, da se bomo med zvezda- ma dobro počutili in prehiteli učeniaki, ki izumljajo šele raketo, da bi jih ponesla med zvezde.

r— Največja prireditev v Kranju, tradi- cionalni ples gasilnega društva je 1. febru- arja prednjačil po animirani zabavi in tudi po obisku, saj toliko ljudi se snide malo- kdaj pod streho Narodnega doma. Veliko zanimanje je vzbudila razstavljen vinski krplica. Med mnogimi posetitelji je bilo tudi veliko kupcev. Društvo in tudi raz- stavljalci so z uspehom zadovoljni.

r— Pozor pred strupom. Ker so se v zadnjem času pri nas zelo zaredile vrane, šoje, srake, sokoli, lisice, ki povzročajo zlasti lovskim zakupnikom in kmetovalcem velike škribe, se bo te dni je pokakal strup po loviščih občin Kranj in Predosje, ki obsega Kranjsko polje, Prevalo, Ko- kriško polje, Mlako, in bližnje okolice. Opo- zarjajo se zlasti lastniki psov, da jih ne vodijo s seboj na polje drugače kakor pri- vezane na vrvice; odškodnina se ne plača nikomur.

Z Bleda

bl— Kanalizacijska dela na Bledu kljub zapadlemu snegu kaj naglo napredujejo. Mnogoštevilni delavci pridno kopljejo jar- ke in polagajo betonske cevi. Glavna kana- lizacijska cev mora biti gotova do 25. mar- ca, a stranski deli kanalizacije do 1. jun- ja, to je do pričetka sezone. Vsa dela iz- vršuje znana stavbna trdnica Slavec iz Kra- nja, ki gradi obenem tudi Kendov »Kazino« in podaljšuje »Parkhotela«. Za nadzornika kanalizacije je imenovan g. inž. Bertl Ple- melj z Bleda.

Iz Tržiča

č— Tatvina orodja. Cestnemu nadzorni- ku g. Francu Debevču iz Ljubljane je na izletu z motorjem k Anketu pri Sv. Ani neznanec ukradel iz torbice na motorju, ki ga je pustil pod šupo, vse ključne in druge potrebščine v vrednosti 900 Din.

Iz Novega mesta

n— Prva seja novega sreskega cestnega odbora, se je vršila v nedeljo dopoldne v občinski dvorani. Vodil jo je načelnik župan dr. Režek. Vladni zastopnik glavar g. Krajšek je izvršil zapisnogo. V daljšem govoru je dr. Režek poudaril njih dolžnosti in pravice cestnega odbora, pozivajoč k složenemu delu. Proračun za tekoče leto iz- naša okroglo 2.900.000 Din. Odbor je skle- nil razpisati mesto tajnika, ki ga bo imeno- vala banska uprava. Nastavila se bosta tu- di dva cestna nadzornika. Blagajniški posli so poverjeni odborniku g. Davorinu Matku. Definitivno je sklenjeno da se zgradi novi most preko Krke v žužemberku. Načrt in znesek zanj sta že odobrena. Razpisano bo načrt za most preko Krke na Dvoru. Most čez Krko pri Otočcu ki veže grad z obeh strani, odbor ne more prevzeti v oskrbo, ker se javno skoro nič ne uporablja.

Iz Trbovelj

t— Nevarna zabava. Otroci se radi spra- vijo na ročni voziček in se spuste po strmi poti, vozijo pa ravno kar z nogami. Na naši zelo prometni cesti je taka zabava precej nevarna, ker pride tak voziček prav- lahko pod avto, a tudi pešci se takim dr- večim vozičkom jedva umikajo. V torek popoldne sta se vozila dva šolarja na str- mi cesti, ki vodi skozi Pauerjevo kolonijo. Voziček je drvel po klancu z vsr bno in dečka ga nista mogla več ustaviti. Velika nesreča bi bila neizogibna, ako ne bi slučajno prišel mimo elekromonter g. Rak, ki je takoj uvidel situacijo. Z vsr sio se je vrgel proti vozičku, ki je g. Rako podrl in vleknel nekaj časa za seboj, nakar se je ven- dar le ustavil. Fanta sta bila rešena, a go- spod Rak ju je nagradil s poštenim zlas- njem, saj se je pri rešitvi sam precej potol- kel.

Iz Slovenigradca

sg— Znižanje cen mesa. Po neprestanem godrnjanju občinstva in glede na sploš- no padec cen so tudi naši mesarji znižali cene mesa od 18 na 16 Din.

Iz Šoštanj

št— Šesti gospodinjski tečaj je bil v ne- deljo 25. januarja zaključen z zanimivo razstavo kuharskih izdelkov ročnih del. Tečaj je trajal 10 tednov ter ga je obisko- valo 16 udeleženk. Vse te tečaje vodi jo šolske sestre iz Maribora vršijo pa se v Slomškovem domu. Školepa razstava je bi- la močno obiskana posebno po okoliških gospodinjstvih. Taki tečaji so za izobražo- bodnih gospodinjstev vsekakor velike važ- nosti.

Iz Ljutomer

ll— Občinska seja 29. p. m. se je bavi- la z obširnimi dnevnimi redom. Cena električ- nega toka za razsvetljavo se zniža na 5 Din za kw uro; cena toka za sile ostane neizpremenjena. Določila se je tudi višina odpisov od vrednostnih naprav elektr. pod- jeta. V sklad za olajšavo bede in pomoč brezposelnim dravke banovine bo mestna občina prispevala predviden znesek iz pro- računa in kmetijskega sklada. Nato se je odhod posvetoval o ojačenju varnostne službe ter o zadevi zgradbe poslopja za državne urade. Ker bo najbrž tekoče izpo- slovati od vseh prizadeleži ministrstev pri- stanek na primerno najemnjino je dvom- livo, ali se bo mogel izvesti veliki grad- ni program. Obč. odbor je ugodil prošni Franca Horvata glede zgradbe visokopri- stne stanovanjske hiše pri pokopališču. Rešil je nekatere prošnje za zvišanje pre- jemkov, izvolil tri revizorje letnega obra- čuna ter dočel številne psov - čuvalce, za katere ni treba plačati takse. Dovolil je med drugim podporo vdovi soderja Ivana Loparnika in Podpornemu društvu za glu- honome.

lj— Notica o ceni slatine kajpada ni bi- la namenjena tukajšnjim trgovcem, ki pro- dajajo slatino z običajnim zmernim zaslu- kom, ampak je hotela poudariti, da se nam- zdi ta naravnih dar naše zemlje že pri sa- men viru predrag če primerjamo njegovo ceno s ceno vina, ki ga treba z muko pri- delati.

Iz Murske Sobot

mr— Tečaj češčen prireditel Sokol na splošno željo. Namenjen bo predvsem onim ki se nameravajo udeležiti praškega izleta. Pričetek tečaja, ki ga vodi prof. inž. Zo- bec, bo drevi, v četrtek ob pol 2. v gim- naziji.

GOSPODARSTVO

Naš lanski izvoz žita in moke

Naš lanski izvoz žita kaže bistveno dru- gačjo strukturo kakor leto prej. Leta 1929, smo imeli rekordni izvoz pšenice, ki je do- segel količino 55.400 vagonov. Lani pa je izvoz pšenice padel pod polovico, znanal je le 25.240 vagonov, zato pa se je dvignil izvoz kornu do 396 vagonov v l. 1929., od- nosno 16.694 vagonov v l. 1929. na 50.347 vagonov v lanskem letu. Ta obilen izvoz kornu je posledica rekordne kornu- lene 1929, saj lanska letina (čeprav je bila prav dobra) ni dosegla količine iz l. 1928. Seveda moramo pri tem upoštevati, da je bil naš izvoz kornu v letih 1925 in 1926 še znatno večji, kajti leta 1925, smo izvozili 101.127 vagonov, leta 1926, pa 89.472 vago- nov kornu.

Izvoz pšenice moke je bil lani zaradi ostre konkurence na svetovnem trgu le slab in je znanal komaj 743 vagonov (v letih 1925—1927 se je gibal med 3000 in 4000 va- gonov letno). Nekoliko boljši je bil izvoz otrobov, ki je znanal 1588 vagonov naspro- ti 662 leto prej (tudi izvoz otrobov je bil prejšnja leta znatno večji). Kako se je raz- vijal naš izvoz žita in moke v zadnjih 3 le- tih po količini in vrednosti je razvidno iz naslednjih števil:

	1928	1929	1930
pšenica	16.223	55.401	25.240
kornu	396	16.694	50.347
pšenična moka	195	1.060	743
otrobi	1.447	662	1.588
v milij. Din			
pšenica	410,1	1229,9	474,1
kornu	10,5	273,4	547,7
pšenična moka	7,7	47,1	22,1
otrobi	28,9	9,8	16,3

Finančni efekt izvoza je bil zaradi hude- ga padca cen neugoden. Izvoz pšenice je nasproti letu 1929 padel za 54%, vrednost izvoza pa je nazadovala za 62%. Kornu smo lani izvozili za 200% več kakor l. 1929, izkupiček za izvoženo kornu pa se je dvig- nil le za 100%. Enako relativno zmanjšanje izkupička opazamo tudi pri moki in pri otrobi.

— Naglo naraščanje insolventne. Jugoslo- vensko društvo za zaščito upnikov v Zagre- bu je v januarju t. l. registriralo 38 kon- kurzov in nič manj kakor 55 prisilno po- ravnalnih postopanj, skupaj torej 93 insol- vence (lani v januarju 63 konkurzov). V de- cemburu preteklega leta je bilo 59, v nove- mbru pa 67 insolvent. Na posamezne bano- vine odpade naslednje število konkurzov in poravnav (v oklepajih število konkurzov v januarju preteklega leta): dravska bano- vina 7 + 11 (8), savska 6 + 12 (4), vrba- ska 0 (2), primorska 2 + 0 (2), drinska 3 + 5 (13), zetska 2 + 0 (1), dunavska 10 + 22 (8), moravska 4 + 4 (8), varda- ska 2 + 0 (9). Beograd, Zemun, Pančevo 2 + 1 (7). Že v preteklem letu smo opa- zili naraščanje števila konkurzov in porav- nav zlasti v dunavski, savski in dravski banovini, ki je v januarju prišlo še bolj do izraza. V dunavski banovini, ki je zaradi agrarne krize težko prizadeta, je bilo v prošlem mesecu zabeleženih 32 insolven- te, ki štirikrat toliko, kakor v januarju pre- teklega leta; v savski banovini se je na- proti lanskemu januarju število insolven- tovelelo od 4 na 18, v dravski pa od 8 na 18. Zanimivo je pri tem, da je imel Beo- grad v preteklem mesecu le 3 insolvence, nasproti 7 v lanskem januarju.

— Svetovno gospodarski pomen padanja cene srebra. Že vrsto let opazamo z ma- limi posledicami stalno padanje cene srebra. V početku leta 1929 je notiralo srebro v Londonu še 296 penija za unco, v lanskem januarju je znašala ta cena le še 21,3 pe- nija, danes pa notira srebro v Londonu komaj 13,2 penija. To nazadovanje cene je nastalo na eni strani zaradi naraščanja produkcije srebra kot stranskega produk- ta pri pridobivanju drugih kovin na dru- gi strani pa zaradi tega, ker se številne države odvračajo od srebra kot valutne podlage. To padanje vrednosti srebra pa ima dalekosežnejše posledice, kakor bi človek sodil na prvi pogled kajti tu gre za razvrednotenje kovine ki služi kot me- rilo vrednosti torej kot denar za sto in sto milijonov prebivalcev Azije. Srebro ni samo valutni standard za 400 milijonov Kitajcev temveč tudi za nadaljnjih 400 mi- lijonov prebivalcev Indo-Kitajske, Siama, holandske Indije, britske Indije, Afgani- stana itd., kjer predstavlja glavno sred- stvo za zbiranje priborov Kupna moč teh 800 milijonov ljudi je v prav znatni meri odvisna od vrednosti srebra. Stalno nazadovanje cene srebra je že povzročilo znatno nazadovanje nakupne moči vzhodnoazijskih tržišč za vsakovrstno ev- ropsko in ameriško blago. Če pomislimo, kakšen pomen ima za Evropo in Zedinje- ne države naš izvoz industrijskih izdelkov v Azijo, tedaj je razumljivo, da je bodo- či konjunkturi razvoj v veliki meri od- visen od gibanja vrednosti srebra in da gre močno gibanje za tem, da se cena srebra stabilizira.

— Občni zbor selekcijskega odbora za perutinarstvo Kmetijske družbe v Ljubi- lani. Na Srečnico so se zbrali v Celju perutinarji v hotelu »Union« k zborova- nju. Navzočih je bilo preko 60 članov, m- to iz raznih krajev dravske banovine. Predsednik odbora g. Seher je otvoril ob- ni zbor in pozdravil predvsem zastopnika banske uprave g. inž. Murija Odposlane- so bile brzojavke Nj. Vel. kralju, minist- rskemu predsedniku, ministru za kmetij- stvo, banu dr. Marušiču, podbanu dr. Pir- majerju ter načelniku za živinorejo g. dr. Prohaski v Beogradu. V imenu g. pred- sednika Kmetijske družbe je pozdravil zborovalce g. Katol, nakar je podal go- spod. predsednik svoje zanimivo poročilo. Za tem je sledilo poročilo tajnika, ki je poročal, da je priredil odsek 30 predavan- jšim banovine o perutinarstvu, dalje ve- liko razstavo perutnine v Ljubljani, dva- doba uspeša tečaja za kapunjenje in te- čaj za pitanje živali. V svojem poročilu se je zahvalil za moralno in materijelno podporo banski upravi in kmetijskiemu ministru, ki sta omogočila uspešno delo- vanje odbora. Odsek je tudi razdelil več- je številno plemenskih živali ki jih je pre- jel od banske uprave. Odnošno od mini- strstva za kmetijstvo. Občni zbor je iz- volil novi širši odbor, v katerem so za sto- panji vsi kraji banovine po svojih najbolj- ših rejcih in strokovnjakih. Iz širšega od- bora je bil izvoljen ožji poslovni odbor, s predsednikom J. Seherjem iz Višnje go- re. Srečnica so bila tudi nova pravila za odsek pri Kmetijski družbi in posebna pravila za odseke pri kmetijskih podruž-

nicah. Namesto g. Gosaka je predaval g. inž. Avsec o rjavi štajerski (standart) kokoši, ki je določena za našo banovino. Pri slučajnostih se je razpravljalo o do- bavi jajc te pasme in o enodnevni pišče- tih.

— Državni davčni dohodki. Včeraj smo objavili podatke o donosu neposrednih dav- kov v preteklem letu, ki kažejo, da se je lani donos (brez vplačil v obliki bonov) po- večal za okrog 100 milijonov Din. Finan- no ministristvo je sedaj objavilo tudi podatke o vplačilu državnih trošarin in taks, v pr- vih 9 mesecih tekočega prorač. leta (april- december 1930) je znanal donos trošarin 662,7 milijona Din, to je 13,3 milijona Din manj nego v istem razdobju zadnjega leta, donos taks pa 914,1 milijona Din, to je 50,5 milijona Din več. Skupaj je znanal v tem razdobju donos trošarin in taks 1576,8 mi- lijona Din (plus 37,2); donos neposrednih davkov pa je za prvih 9 mesecev let. pra- rač. leta izkazal v višini 1695,7 milijona Din (minus 18,9). Za razdobje april-dec. pret. leta je tedaj donos neposrednih davkov ne- koliko zaostal za donosom v istem času le- ta 1929., dočim je za vse leto 1930. ugodnej- ši. Poslabšanje gospodarskega stanja v drž- avi je doslej vsekakor le deloma in nebi- stveno vplivalo na stanje državnih finan- c.

— Hišni posestniki in samski davek. — Davčna uprava v Ljubljani razglašala: Ljub- ljanski hišni in zemljiški posestniki (tudi vsak sosesestnik za svoj del z navedbo vi- šine deleža in pri kateri hiši oz. parceli) se vnovič opozarjajo, da vložijo v izogib zakoni- tim posledicam do 10. februarja pri davčni upravi za mesto v Ljubljani v svrbo presoje ali so podvrženi samskemu davku ali ne- naslednje podatke: 1.) Ime in priimek last- nika ozir. solastnika; 2.) je lastnik (sola- stnik... dela) hiše števil... v ulici... ozir. zem- ljišča v Ljubljani; 3.) ali je samsce, oženjen, vdovec ali sodno ločen; 4.) rojstno leto; 5.) ali ima zakonite otroke ozir. pri sodno lo- čenih, ali je dolžan plačevati za vzdrževa- nje otrok. Tozadavne tiskovine se dobe brez plačila pri davčni upravi. Lahko pa se na- piše ta prijava tudi na četrtinko polje papirja. Vložitve prijav so proste samo juridicne ose- be in pa ženske posestnice, ker zadene da- vek na samske le moške osebe. Vsi drugi, četudi po zakonu oproščeni samskega da- vka, bodisi, da še niso dosegli ali pa že pre- korajili zakonito določeno starostno mejo bodisi, da so oženjeni ali invalidi odnosno inozemci in sl., morajo kljub temu vložiti zgoraj omenjeno prijavo, da se bo moglo uradno presoditi ali so dani pogodbi za op- rsteve od samskega davka.

— Oddaja del za gradbo pekarn v vo- jašnici v Škofji Loki se bo vršila potom ofertne licitacije 14. t. m. pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske obla- sti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pi- sarni Zbornice za TOI, pogoji pa pri ome- njenem oddelku.)

BORZE

4. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Vred potrebe je bilo v de- vajz Praga, Berlin in Curih. Tendence je nadalje čvrsta, vendar se tečajji niso bistve- no izpremenili.

Na zagrebškem efektuem tržišču je vojna škoda obdržala včerajšnje višje tečaje. Za aranzma je notirala brez prometa 419,50 do 421, zaključena pa je bila za februar po 418, za april po 417,50 in za maj po 418. Nekaj več prometa je bilo v dolarskih pa- pirjih, in sicer v 7 odstotnem Blairovem po- sobju po 81, 80,75 in 80,50 ter v 7 odstot- nem Seligmanovem posobju Drž. hip. ban- ke po 80,125 in 80. Promet je bil tudi v in- vesticijskem posobju po 87. Zasebne vred- note so ostale zanemarljive in so bili za- beleženi zaključki le v Prastedionu po 975 do 977,50, v Srpski po 190, v Jugobanki po 78 in v Slaveksu po 50. Trboveljska se je ponovno nekoliko okrepila na 342 do 350 brez prometa.

Devize

Ljubljana: Amsterdam 22,90, Berlin 13,48—13,51 (13,495), Bruselj 791,34, Bu- dimpešta 990,14, Curih 1094,4—1097,4 (1095,9), Dunaj 795,98—798,98 (797,48), London 276,28—276,08 (275,68), Newyork 56,63, Pariz 222,67, Praga 167,38—168,18.

Zagreb, Amsterdam 22,75—22,81, Dunaj 795,98—798,98, Berlin 13,48—13,51, Bruselj 791,24, Budimpešta 988,64—991,64, London 275,28—276,08, Milan 295,957—297,957, Newyork ček 56,53—56,78, Pariz 222,47, Praga 167,38—168,18, Curih 1094,40—1097,40, Ma- trid 588—591.

Curih, Zagreb 9,1275, Pariz 20,30, London 25,1550, Newyork 51,75, Bruselj 72,20, Mi- lan 27,1050, Madrid 52,60, Amsterdam 208,0750, Berlin 123,15, Dunaj 72,76, Sofija 3,75, Praga 15,32, Varšava 58,0.

Effekti

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 419,50—421, kasa 418—421, za februar 416,50—417,50, za april 416,50—417,50, in- vesticijsko 86,25—87, agrarne 51 bl., 72,5% Blair 80,625—80,75, 8% Blair 91,75—92,25, 7% Drž. hip. banka 80—80,125, 6% beglu- ske 67,50—68,50, bančne vrednote: Prast- edion 975—980, Union 194,50—196, Juzg 77,75—78, Srpska 189—191, Zemaljska 131 do 135, Narodna 8000 den., Ljublj. kreditna 125 den., industrijske vrednote, Nar. šum- ska 25 den., Gutmann 132—137, Slaveks 50—51, Slavonija 200 den., Drava 235 den., Sečera 287,50—295, Brod vagon 90 den., Isis 40—45, Dubrovačka 380—390, Jadrans- ka 540—600, Trbovlje 342—350.

Beograd, Vojna škoda 420—422 zaklj., za maj 419,50—420,50, investicijsko 87—87,50, agrarne 49—51, 7% Blair 81,25 bl., 7% Drž. hip. banka 80,50—81,25.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (4. t. m.). Tendence za les neizpremenjeno mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona bukovih drv in 1 vagon okroglice. Popravčevanje je za 2 vagona bukovih testonov (suhih, obrob- ljenih, lepe rasti, debelina 15 mm, dolžina 1.10 ali 2.20 m), za rezan orehov les (L, za izvoz v Avstrijo) in za bukovno ogelje (prvo- vrstno, originalno od produkcije, suho, vi- lano, brez prahu in hrastke).

ZITVO

+ Ljubljanska borza (4. t. m.). Ten- dence za žito neizpremenjeno čvrsta. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Nudi se (fco slovenska postala) no mleviski tarifi, plačljivo v 30 dnehi: pšenica: haška notiska in srhobranska 80/81 kg po 210 — 212,5 gornjebaška 79/80 kg po 205—207,5 haraniska 79/80 kg po 190 — 192,5 Sombor okolica 79 kg po 190 — 192,50; oves: ba- raniski (pri navadni vozni) po 195 — 197,5; kornu: haška, stara po 150 — 152,5, baška, nova, umotno sušena po 142,5 — 145,

PRI ZIMSKEM SPORTU, OB MRZLIH DNEVIH

NIVEA-CREME

In sicer poprej vdrgniti, predno greste ven na mrzli zrak. Nivea-krema pronicljiva popotoma v kožo in ne pušča bleksa za seboj, napravi jo od- porno proti vetru in vremenu. Nivea-krema pre- preči, da koža raspoka ali da postane hrupava. Vdrgnite si, predno se podaste spat, vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea-kremo. Z radostjo boste konstatirali, kako mehka in gibka je vaša koža, če jo potipljate, in kako zdravi in mladost- ni izgledate. Nivea-krema ne morete nadomestiti, kajti ni je druge kreme za kožo, ki bi vsebovala kožo negujoči EUCERIT.

Dose po 5, 10 in 20 Din — tube po 5 in 14 Din
Izdavatelj v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdorf
& Co., d. a. o. j. — Maribor, Gregorčičeva št. 24

pri navadni vozni; po 147,5—152,5, času primerno suha, pri navadni vozni po 140 do 142,5, moka: banaska »0« po 340—345.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence neizpremenjena. Promet: 19 va- gonov pšenice, 1 vagon jetmenja, 16 va- gonov kornu, 3 vagona moke in 7 vago- nov otrobov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, 79/80 kg 150—152,5, baška, po- tiska, šlep 79/80 kg 157,5—160; gornjebaška, 79/80 kg 155—160; gornjebanaska, 79/80 kg 152,5—155; Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 107,5—112,5. Oves: baški in sremski 145—150. Kornu: baška in sremska, stara 95—100; nova 75—80; za januar 77,5—90; za mare-maj 87,5—92,5; sremska, umotno sušena 90—92,5. Moka: baška »0« in »0« 245—265; »2« 215 do 230; »5« 185—195; »6« 175—185; »7« 140 do 145; »8« 105—115. Otrobi: baški 95 do 97,5; sremski in banaski 90—95.

+ Budimpeštanska terminska borza (4. t. m.). Tendence trdna; promet srednji. Pšenica: 14,81—14,82, za maj 14,98 do 14,99; rž: za mare 10,55—10,56, za maj 10,70—10,71; kornu: za maj 12,15 do 12,16.

ZIVINA

+ Ljubljanski živinski sejem. (4. t. m.). Na današnji živinski sejem je bilo prigna- nih 241 konj 150 volov, 47 krav, 14 telet, 29 mesnih prašičev in 107 prašičkov za re- jo; prodanih pa je bilo 28 konj, 33 volov, 15 krav, 4 teleta in 78 prašičev in prašič- kov. Sejem je bil še precej živahen, čeprav ni bilo baš mnogo kupcev. Cene volov, ki so na drugem januarskem sejmu popustile za 0,50—1 Din, so se danes zopet dvignile za 0,25—0,50 Din. Za kilogram žive teže notirajo (v oklepajih cene od zadnjega se- jma): voli I. 8,25 Din (8 Din), II. 7,50 Din (7 Din), III. 7 Din (6,50 Din), krave debe- le 5—6 Din (5—6 Din), krave klobasari- ce 3—4 Din (3—4 Din), mesni prašiči 8 Din; po komadu: konji 300—5000 Din, prašički za rejo 150—200 Din.

+ Dunajski svinjski sejem. Na svinjski sejem v torek je bilo pripelanih 15.900 svinj, od tega 8.764 iz Poljske, 2.146 iz Ju- goslavije in 1.842 iz Rmunije. Pri mirnem prometu so se pitane svinje pocenile za 10 grošev, mesene pa za 5 grošev pri kg.

V KAZINI 14. FEBRUARJA

VSTOPNINA 15 DIN ZAČETEK OB 8.

Sport

Razpis

vztrajnostne smuške tekme na 50 km za prehodni pokal, ki jo bo priredil, dne 15. II. 1931 Mariborski smučarski klub pod pokroviteljstvom župana g. dr. Al. Juvana.

Vodstvo tekme: Predsednik: inž. S. Mis, teh. vodja: inž. R. Koudelka, nadzornik proge: V. Forstnerič, starter: F. Zunković, sodnik: Vek Golubović, časomerilec na startu: Bruno Parma, 1. časomerilec na ci- lju: prof. Copić, 2. časomerilec na cilju: D. Franko, zapisničarja na cilju: I. Pivko in Fr. Perić zdravniki: dr. Jože Sekula, dr. Maks Zgur, dr. Furlan.

Tekmovalce ob so po pravilih JZSS. Pra- vico do udeležbe imajo vsi pri JZSS veri- ficirani člani. Prijave se sprejemajo do 12. februarja do 12. pri tajniku kluba, Jur- čičeva ul. 8, trgovna Stojec. Prijavnina znaša za tekmovalca 10 Din. Naknadne prijave proti dovolju prijavljani se bodo sprejemale najpozneje pol ure pred star- tom. Dohod s postaje Ruše. Zrebanje, raz- glasitev proge in zdravniški pregled vseh tekmovalcev se bo vršil 14. II. ob 20. na Ruški koči. Start in cilj pri Ruški koči. Start 15. II. ob 9 uri.

Darila Kljub kateroga član bo zmago- valec prejme prehodni pokal, ki ga je po- klonila trdnica Meinel-Herold in diplomu. Pokal bo prešel v končno last kluba, ki si e a po svojih tekmovalcih trikrat zapore- doma oz. petkrat v presledkih pribori. Plasirani tekmovalci 1 — 6 bodo prejeli naslednja darila: 1. posebno darilo pokro- vitelja župana g. dr. Juvana, 2. kip smu- čarja, 3. klubsko plaketo v etutu in smu- čke, 4. zlato klubsko plaketo in smučke, 5. srebrno klubsko plaketo in palčke, 6. bro- nasto klubsko plaketo.

Razglasitev rezultatov in razdelitev dar- il bo 15. II. ob 19. v hotelu »Zamorca«.

Skupinski tek za prehodni

Streharjev pokal

Iz življenja in sveta

Novo linčanje v Ameriki

▼ Maryville (v državi Missouri) je vlekla večstočliva množica črnca Raymonda Guna, ki je posilil neko 19letno učiteljico in jo umoril, pet kilometrov daleč od ječe do šole, kjer je bil izvršen zločin. Tam so podivjanci zaprli črnca v šolo in jo zažgali.

Mož, ki izdeluje zlato

Nekateri verujejo, da ga res izdeluje

Vsak dan razprave pred monakovskim sodiščem proti kleparju Tausendu prinese kako novo senzacijo. Izpovedbe nekaterih priznanih večakov so takega značaja, da ne izključujejo možnosti, da je Tausend napravil naravnost velepomembno odkritje v kemiji in da izгледа pridobivanje zlata iz svinca in iz drugih kovin po njihovem mnenju verjetno. Na eni zadnjih razprav je bilo prečitano poročilo o Tausendovih poskusih v monakovski kovnici denarja. Zapisnik je uradno overjen in poroča: Pred poskusi so Tausenda slekli, okopali, temeljito počesali, nato pa so mu preiskali nohte na nogah in rokah, pregledali usta in s kleščami otipali vse zobe, da bi lojste trdno v čeljusti. Podrobno je bila preiskana tudi obleka, nakar se je Tausend zopet oblekel in šel na posel. Ko je mojster hotel kaditi, so mu prinesli novo škatico cigaret, ki jo je komisija odprla in temeljito pregledala. Pri poskusu so uradniki vsak korak in vsako kretanje Tausendovo vedno nadzorovali. Pri tem poskusu je Tausend iz 1,67 grama svinca napravil 0,095 grama zlata in 0,025 grama srebra.

Profesor Roentgen, ravnatelj ahenške livarne kovin, ki bo tudi zaslišan v razpravi, je po nalogu nekaterih interesentov preiskal Tausendovo metodo ter prišel do istih zaključkov, kakor Tausend, zato je denarnim možem priporočal, naj financirajo podjetje. Medtem pa je bilo sodišče Tausenda že zaprlo. Trgovca Kilmerz je dal skrivaj pismo Tausendovo preiskati znanemu dunajskemu grafologu Schermannu, ki je pri prvem pogledu na pismo ugotovil, da je predložena pisava pisava genijalnega človeka. Rekel je Kilmerzu: »Nesporno je mož genijalna glava, ali težko je z njim občeati, ker je molčeč in neprijeten družabnik. Z njim boste imeli težkote, toda denarja ne boste izgubili.

Toda fašistični profesor trdi, da je Tausend slepar

Predzadnje zaslišanje v obravnavi proti izdelovalcu zlata iz svinca je odkrilo prvo pričo, ki je trdila, da je Tausendovo podjetje bilo sleparstvo. Nastopil je italijanski profesor Sestini, načelnik industrijskega zavoda v Bergamu, ki mu je fašistična vlada poverila nalog, da preizkusi Tausendov izum in izda o njem svojo oceno ter strokovnjaško mnenje. Oktobra meseca 1928 se je Tausend razšel z Ludendorffovo skupino, ki je do tega časa

dajala denar za poskuse, ter se obrnil na italijansko vlado s ponudbo, da ji bo izdelal zlata v poljubni množini, vendar pa se sme dobiček porabiti samo v blagor ljudstva, ne pa morda v kake kapitalistične namene. Tausend je v prejšnjih obravnavah tajil, da bi bil stavil kakršnokoli ponudbo italijanski vladi, iz listin in pisem, ki jih je pokazal prof. Sestini sodišču, pa je dokazala taka ponudba. Sestini se je bil dogovoril s Tausendom, da bo prisostvoval poskusom, ki so se izvršili na južnotirolskem gradu Paschbachu. Ta grad je Tausend kupil in ga prepisal na ime svoje žene Sestini izpoveduje, da so bili vsi poskusi na Paschbachu brez vsakega pomena, ker je zasačil Tausenda, kako je v lonček s svinčevim vtihotapljenjem kopico zlata. Italijanski profesor se je obenem ponudil, da v 5 minutah pred sodiščem ponovi Tausendov poskus, kar pa je sodišče odklonilo. Izpovedba italijanskega strokovnjaka je bila dotlej edina, ki je trdila, da je vse alkimistično početje sleparstvo. Takoj po njegovem zaslišanju pa je nastopil v procesu nov senzacionalen preobrat. Nekateri tožitelji, ki so dolžili Tausenda, da je izdajal nakaznice za zlato, ki ga bo izdelal v bodočnosti, so odstopili od obtožbe ter podali izjave, da niso oškodovani. Odkrit, so izjavili, da je proces zašel na nepravno pot. Gre namreč samo za to, da se ugotovi, je-li Tausend izdajal omenjene nakaznice, ne pa za to, da-li so njegovi poskusi sleparstvo. Poskusi so poslovna tajnost družbe in sodišče ima pravice siliti kogarkoli, da izda to tajnost. Proces pa se je tako zasukal, da se zanemarljivo glavno vprašanje in da obstoji nevarnost, da bi kdo izmed onih, ki so posvečeni v tajno, ali celo Tausend sam iz nepotrpežljivosti izdal tajnost. Skupina, ki je financirala Tausendove poskuse in ki še vedno trdno veruje v njih uspeh, pa si ne da iztrgati skrivnosti, ki ni več last kakega posameznika.

»Neizobraženi ignorant«

Pri zadnji razpravi proti modernemu alkimistu Tausendu se je oglašil kot strokovni izvedenec vseučiliški profesor dr. Hönigsmied in je izrekel prav tako zanimivo kakor uničujočo sodbo o Tausendovih manipulacijah posebe in o alkimističnih sploh. To sodbo je oprl priznani učenjak in specialist za raziskavanje atomov na trditve, da je s sedanjimi pripomočki kratkoma izključeno pospeševati ali zadrževati preobrazanje prvin v naravi. V to svrhu bi nam bile namreč potrebne 100.000-krat silnejše sile, nego so tiste, ki delujejo pri običajnih kemi-

Nova številka

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

je posvečena petdesetletnici smrti velikega ruskega pisatelja F. M. Dostojevskega

Iz vsebine:

Vladimir Levstik: Moja srečanja z Dostojevskim (s sliko pisatelja V. Levstika)

Usodna vloga ženske v življenju Dostojevskega (z njegovo sliko)

Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah

nih reakcijah. Teh sil nimamo. Samo ob sebi je umevno. Da jih Tausend s svojimi otročiji topilnimi postopki še celo ni mogel proizvajati. Če je navzlic temu na nenadzorovanih poskusih pridobil po 30, 160 in celo 725 gramov zlata, tedaj je brez dvoma, da je bilo to zlato na goljufiv način pomeshano v snovi, s katerimi je Tausend eksperimental. To dokazuje, pravi prof. Hönigsmied, tudi »zabavna rezijska pogreška«, da pri tem zlato ni šlo za čisto zlato, temveč za običajno, v zlatarski obrti uporabljeno zlitino iz zlata in srebra. Tausend je pač ogromen ignoran, ki mu manjka najosnovnejše znanstvene izobrazbe in ki zato ni mogel vedeti, kako naj se izogne takšnim izdajalskim rezijskim pogreškam. Pred strokovnjaki je njegova umetnja vedno odpovedala in za resnega znanstvenika je naravnost žaljivo zahtevati, da bi se bavil s Tausendovimi otročiji komediantstvi. Njegovo ignoranstvo pa se je še posebno drastično pokazalo, ko je prof. Hönigsmied v svoji izjavi mimogrede omenil splošno znano dejstvo, da jemljejo rastline ogljik iz zraka, pa je Tausend naivno-neverno pripomnil, da mu niso še nikoli frčali kosi »ogljia v glavco«. S tem je bil mož opravljen. Toda kakšni ignoranti morajo biti še le tiste, ki gredo ignorantom te vrste na lim?

Smoking

za plesne in slavnostne prilike najmodernejši. Elegantni, po meri izgotovljeni — najcenejši pri

Drago Schwab, Ljubljana

Gospa Morris, spiritistični fenomen, ki vzbuja pozornost v Londonu s svojo nenavadno spiritistično sposobnostjo. Podzvestno govori z moškimi glasom dolge propevde verske vsebine, ki jih ji kaže narekuje veliki duh iz onostranstva

Martin Jeran in z grozo zagledal Kastro — katero je na tistem ljubil in oboževal — v divjem boju z razjarjeno reko.

A tisti mah, ko je Katra zagledala Martina, je nehala klicati na pomoč. Njena želja po življenju je spet utihnila. Spet si je zazelela smrti. Zakaj sram jo je bilo pred Martinom, ki je bil hodil z njo v šolo in ki je bil tako siromašen, da ni mogel nikjer dobiti žene. Prav zaradi tega je bil postal orožnik.

Martin je bil hraber mož, a z vodo se ni znal boriti. Plavati ni znal in kopanje ni bilo njegovo veselje.

Tekel je ob bregu za njo in klical: »Pojdi iz vode, Katra! Hitro! Splavaj na breg! Katra! Za Boga, nikar se ne utopi!«

Katra ni poslušala njegovih besed. Pustila je, da jo je nesla voda dalje. Potapljala se je in spet prilezla na vrh, tako da jo je bilo kar groza gledati.

»Joj, kaj naj storim!« je tarna Martin in tekal za njo.

Tedaj ga je obšla rešilna misel. Snel je puško z rame, obstal in zaklical na vse grlo:

»Marš iz vode! V imenu postave, ti pravim, ven iz vode, ti grdobna grda,

Spor v švedski kraljevi hiši

Kakor smo že poročali, se namerava vnuk švedskega kralja, princ Lennart, poročiti z gđ. Nissvandtovo, hčerko nekega štokholmskega trgovca, in prve vesti so vedele povedati, da v kraljevi hiši niso nasprotni tej neenaki zvezi. Te vesti so bile preuravnotežene, karti nove vesti javljajo, da je kralj oficijalno odredil svoje privoljenje. Princ Lennart je nato isto tako oficijalno sporočil svojo zaroko in je izjavil, da je pripravljen prevzeti nase vse posledice tega koraka. To se pravi, da ga bodo po vsej priliki izključili iz kraljeve rodbine in da bo izgubil pravico na grad Mainau, v katerem prebiva, ter na dragulje, ki mu jih je švedska kraljica določila v svoji oporoki s pristavkom, da pripadejo neki ustanovi. Če bi se princ poročil z dekletom iz meščanske rodbine. Toda princ vseh teh reči ne potrebuje, ker ima znatno imetje po svojih ruskih sorodnikih. Njegova poroka pa se bo vršila vsekakor šele po enem ali dveh letih in sicer v inozemstvu. Možno je, da bo princ tedaj sprejel novo, meščansko ime in sicer Lennart Wilhelmsson.

Sejem za služkinje v Sofiji

Bolgarska prestolnica je med drugim ohranila davni običaj, ki je nekak privilegij služkinj in ki si ga te ne dajo vzeti. Sofijska gospodinja najame služkinjo samo na dva dneva v letu: na dan sv. Jurija spomladi in na dan sv. Dimitrija jeseni. Na ta dva praznika odpovedo vsi posli v Sofiji svoje službe, pa naj so s svojim mestom zadovoljni ali ne. Oblečejo se v prazno obleko ter se zberejo na trgu Sv. Kralja Milutina pred katedralo, ki so jo Bolgari preimenovali v cerkev Sv. Nedelje, da izbrisejo spomin na kralja Milutina, ki je bil srbski kralj. Komaj zasije solnce, že je ves trg poln služkinj in sofiske gospodinjice hite na vse zgodaj, da si ohranijo svojo dosežanje pomočnico ali pa da si preberejo čim najugodnejše. Na trgu se začne živahno pogajanje za plačo in druge ugodnosti, nakar vsaka gospodinja vesela pelje domov svojo novo pomočnico, zadovoljna, da je opravila to skrb vsaj do prihodnjega praznika.

Za intimno toaleta dama samo

Radio

Izvilleček iz programov

Četrtek, 5. februarja

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 13.30: Oroska ura. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Mehanično in tehnično razpadanje tal. — 20: Duševna vzgoja otroka. — 20.30: Klavirski koncert g. Pavla Šivca. — 20.15: Operni večer, poje Pavel Grba. — 22.15: Koncert radio-orkestra. — Napoved časa in poročila.

BEograd 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Opera na ploščah. — 20.30: Vesloigra. — 21: Prens koncerta iz Ljubljane. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert radio-orkestra. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert orkestra balalajk. — 20.30: Prens koncerta iz Ljubljane. — PRAGA 19.30: Zabaven program. — 20: Koncert iz Brna. — 20.40: Skladbe na harfo. — 21: Simfoničen koncert. — 22.20: Koncert na orgle. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 18.20: Klavirski koncert. — 20: Koncert orkestra. — 20.40: Prens iz Praga. — VARŠAVA 17.45: Komorna glasba. — 20.30: Koncert lahke glasbe. — 22.15: Prens koncerta iz Poznanja. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Koncert orkestra. — 15.20: Plošče. — 19.35: Vredni koncert. — 21.40: Jazz-band. — BERLIN 19.05: Zborovski koncert. — 20: Wagnerjeva opera »Rensko zlatoc«. — Godba za ples. — KOENIGSBERG 16.15: Koncert lahke glasbe. — 20.05: Poljuden koncert orkestra. — MÜHLACKER 16.30: Koncert dunajske glasbe. — 17: Operetne pesmi. — 17.15: Staroitalijanska glasba. — 19.45: Renske pesmi. — 20.30: Sluhoigra. — 23: Koncert lahke glasbe. — BUDIMPEŠTA 17.40: Koncert ciganske kapele. — 19.30: Prens opere iz gledališča. — Lahka glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert.

ali pa te na mestu upihnem!

Obstal je tik ob vodi in pomeril na Kastro. Še enkrat je zaklical: »Ven, pravim, ali pa ustrelim! Ena — dve —

Tedaj se je v Kastro vrnilo življenje. Pred seboj je videla Martinovo puško. Biti ustreljen je še mnogo huje, kakor če se potopiš! Jela je plavati in brati kolikor so ji še dale moči, in kmalu je bila pri bregu.

»Nikar ne streljaj, Martin!« je prosila, »nikar ne streljaj, saj že pridem. Samo živeti me pusti. Lepo te prosim.«

Martin ji je pomagal na breg. Položil jo je na zemljo, ji pobožal lase in položil njeno blede glavo v svoje naročje. »Nu, vidiš, Katra! Če me ne bi bila ubogala, bi bila zdaj mrtva in mrzla. Saj si tako dobra, nu... ti...«

Katra je bila trudna in je le lahko stisnila njegovo roko.

Mračilo se je že, ko je peljal Martin mokro Kastro domov.

A ne povej nikomur, Martin. Saj me je tako sram in glej tako rada te imam, vse življenje ti bom hvaležna.

In res mu je bila vse življenje hvaležna kot njegova dobra žena.

Spominjajte se slepih!

Nevarnost infekcije

preprečijo

PANFLAVIN PASTILE

Praško glasbeno pismo

Pri šefu češke filharmonije Vaclavu Talichu. Imel sem srečo in ulovil še zadnja dva koncerta češke filharmonije, ki ju je vodil njen šef Vaclav Talich pred naslapanjem svojega novega mesta v Stockholmu. Pri poslovnem koncertu sem bil povabljen skupno s češkim pianistom Janom Hefmanom v ložo gospe Vide Talichove. Tiste dni je bil šef filharmonije zaposlen od jutra do večera. Odhajal je iz Prage na svoje novo mesto in po časopisih in revijah je deževalo različnih razlag in očitkov z ene strani v drugo in obratno, ki so se vse nanašale na Talichov odhod. Pregovor o zvonjenju in toči je že strašno star, a ga še dandanašnji ne znajo na pamet, da bi pa znali realizirati njegovo moralo, o tem bom dvomil vse večne čase. Ko je imel Talich stockholmsko pogodbo že v žepu, takrat so se oglašili vsi, ki jih je zadevala zanimala, in žurnalisti so tekali k njemu po izjave. Marsikaj je bilo nerodno povedanega in napisanega in Talich je moral resnično na ljubo preključavati, popravljati in tolmačiti. Najbolje bo, da pridete jutri k nam na kosilo, pa bomo imeli največ prilike za izdaten pogovor, s temi besedami me je povabila gospa, ko smo se po koncertu poslovili. Drugi dan sem bil pri njih in pogovor je bil res izdaten.

Talichu se iz vsake geste čuti, da je bil veliko po svetu in da je vaje dirigirati samo dobre orkestre. V obhajenju je tip svetovnjaka. Meni je pripovedoval z ozirom na svoj odhod iz Prage, da bi se itak moral prej ali slej odločiti za Prago ali Stockholmu, ker obeh mest istočasno ni moglo imeti v istih rokah. Pragi je postavil svoje pogoje in ker vsi pogoji niso bili sprejeti, je pač podpisal za Stockholmu. Sicer pa sedenje vedno na istem stolčku in mestu ni po njegovi naravi.

»Vendar se mi ne zdi prav, da odhajate,« sem mu dejal. »Za vas nima Češka filharmonija nobenega nadomestila in že radi zunanega sveta, radi slovesa, ki ga uživa filharmonija, in njene umetniške višine, ki ji grozi sedaj padeč, bi moral spregledati nespornost njenega ter ostati na svojem mestu v dobro vsej češki glasbi in njenemu razvoju.«

»Imate prav,« mi je odgovoril Talich, »vendar poleg dolžnosti za narod imam tudi dolžnost napram samemu sebi in svoji družini. Materialni moment ima v življenju veliko ulogo.« Ker sem ga razumel, kaj hoče in kaj misli, me to vprašanje ni več zanimalo in sem obrnil pogovor na druge stvari. Govorila sva o dirigirnih, dirigiranju, o slogih v glasbi in tako naprej.

»Vsak dirigent mora imeti roke, ušesa in oči — in dirigirati mora z vsem skupaj. Z očmi mora orkester sugerirati in ga držati v šahu, z ušesi mora uravnati zvok in s rokami voditi vse.

»Genialnost je pridnost,« pravi Talich podobno kakor Schiller, in tega reka se tudi drži. Povedal mi je n. pr., da je navajen celo za reprize koncertov, ki jih dirigira, presedati po cele ure nad partituro, da bi jo še bolje izbral. Opozoril sem ga na nemške kritike, v katerih je bil kot dirigent Mahlerja bolj poveljen nego največji Mahlerovec Bruno Walter, ki je dirigiral v istem mestu nekaj dni pozneje. Talich je mnenja, da dirigiranje Mahlerja sploh ni nikakšen problem. Skladatelj, ki je bil sam eden najgenialnejših dirigentov, je tako izdatno in natančno opremil svoje partiture s potrebnimi opazkami, da ni treba znati drugega nego dobro čitati in to izvršiti. Nasprotno pa se mu zdi Bruckner najtežji za pravilno in dobro podajanje, ker je treba tu izpeljati iz samih koščkov celoto in široko linijo. Tako zvano objektivno dirigiranje ima zmisel, pravi Talich, samo za skladbe, ki so v tem načinu pisane. Sam se prištevam med rapol romantike in zelo rad improvizira s taktirko. »Furtwängler je največji neoromantik med dirigenti in verjemite mi, da mu baš to daje sloves. Da mi pa potrdi vrednost improvizacije pri dirigiranju in dokaže, kako včasih tudi dirigent sproti ustvarja, mi je pripovedoval o znamenitem dirigentu Schuchu, da je večkrat sredi opere prenehal dirigirati, ker je šlo vse preveč gladko in običajno in ni mogel dobiti prilike, da bi nekoliko tudi improviziral. Takšna predstava je Schucha vedno dolgočasila.

Talicha zelo zanimajo moderne francoske partiture, posebno ker je v njih toliko instrumentalnih fines, žal pa mu je, da ne more dobiti nič starejših francoskih skladateljev za orkester. Med njim, Sukom in Novakom vladajo najprilnejši odnosi in oba ceni poleg Janaka kot vrhunca češke sodobne glasbene produkcije.

Talich mi je slednje pripovedoval o svojih gostovanjih. Neke je bil po koncertu, ki ga je dirigiral v Londonu, povabljen k tamšnjemu češkemu poslaniku dr. Janu Masaryku, sinu predsednika republike. Poslanik se mu je na prisrčen način zahvalil za to in uslugo, ki jo je napravil s koncertom češkemu narodu. Dr. Masaryk je bil namreč mnenja, da je Talich napravil več za Češkoslovaško, nego bi mogel on sam storiti. Če privrži ob slavnosti h prilikah pojedino na poslaništvu in povabi štirideset oseb, ni bila ta reklama nič preveč po ceni in »ne more primesti s koncertom v Londonu, ki ga obišče tri tisoč oseb naenkrat. Takšni uspehi reklamirajo poslaničnik in kos z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago. Torej vidite, tudi moje delovanje v inostranstvu ne bo brez koristi za moj narod,« je zaključil šef Talich. Potem sva šla iz Vrbovic, kjer stanuje, peš v mesto. Imel je v kavarni staneček z nekim novinarjem; najbrž je hotel od njega kakšnih pojasnil, ujav in razlag za svoj časopis.

Tu kar mi je Vaclav Talich pripovedoval o svojem gostovanju v Londonu in o Masarykovem pravilnem gledanju na umetnost kot reklamo za prestiž naroda, bi bilo dobro, da bi dobilo tudi med našimi poslaniiki, ministri in drugimi političnimi osebnostmi čim prej in čim več somišljenikov.

Matija Bravničar.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20

Četrtek, 5. febr.: Gospa ministrica. B.

Petek, 6. febr.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20

Četrtek, 5. febr.: Zaprtlo. (Generalka za simfonični koncert.)

Petek, 6. febr.: Simfonični koncert v Unio-

nu.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Četrtek, 5. febr.: Ljubimec. C. Kunovi.

F. H.

Rešilna misel

Resnici na ljubo je treba povedati, da je bil Tomaž Zakotnik kar čez noč zapustil svojo Katro, čeprav ji je vsak večer, ko sta sedela pod staro lipo, prisegel večno ljubezen in večno zvestobo. Nu, pa kaj hočemo, moški so pač takšni, ni jim pomagati!

Katra je tulila noč in dan. Zjutraj, ko je čistila hlev, so ji že lile solze po licih. In nos se je seveda tudi jokal in tako si je neprestano s predpasnikom brisala obraz.

Oče jo je zmerjal, da je gos, in mati ji je večkrat dejala: »Katra, zdaj mora biti konec tega tuljenja! Krave potrebujejo prijaznih besed in ljubeznivega obraza, ne pa take cmerde, kakršna si ti Fantov je več kot dovolj! Ta bi bila lepa, da dekle z osmimi kravami in tremi voli ne bi mogla dobiti ženina!«

Katra je poslušala materine besede in omissila na to, da njene krave zadnje dni res niso hotele jesti. Joj, ta Tomaž! Zdalj bodo zaradi njegove nezvestobe še krave poginile in ves grunt bo propadel.

Tomaža vendar ni mogla pozabiti. Kako lepo ji je govoril o ljubezni in

če se je domislila njegovih poljubov, tedaj ni bilo misliti na to, da bi zadržala solze. Spet se je spomnila tistih večerov pod staro lipo in zdajci glasno zahtevala:

»Ne morem... joj, saj ga ne morem pozabiti!...« In sedla je na kup slame in tarnala in tarnala, da bi se je bil še kamen usmilil.

Njene misli so postajale čedalje bolj črne. Nekdaj vesela in razigrana Katra je postala tiho, zamišljeno dekle in njen zvonki smeh se ni nikoder več razlegal.

Nekega večera je stala ob bregu narasle reke. Srce ji je dušilo sovraštvo do ljudi in do vsega sveta. Nikjer nobenega človeka!

Strmelja je v vodo. Kako dobro bi bilo tam ležati in spati, spati do sodejnjega dne. In preden je vedela kako in kaj — se je že zagnala v vodo.

A tisti mah, ko je začutila bližino smrti in jo je reka odnesla dalje, zmerom dalje, se je mahoma zbudila v njej velika želja po življenju.

Obupno je klicala na pomoč in tolkla okoli sebe.

»Pomagajte, pomagajte! Ljubi sveti Janez Nepomuk, pomagaj! Svečo ti bom darovala, če me rešiš!«

Tedaj je v diru pritekel orožnik

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

Jean je videl, kako je Ellen prestregla bluzo in se poizkusila zaviti vanjo; kakor brez moči se je opotekala proti steni in zastrmela v vrata. Peket kopit je utihnil tik pred kočo.

»Peklenske novice Jim!« je nekdo zasigal z dušecim se glasom.

»Ho, Springer, mar bi se pobral s svojimi peklenskimi novicami k vragu, namestu da mi kvariš zabavo,« je hladno odvrnil Colter.

»Zabavo?« Na svojo ljubico boš takoj pozabil. Samo daj, da pridem do sape.«

»Kje je Somers?«

»Preketo razstreljen mora biti — če me niso oči prevarile.«

»Kje je kriknil Colter.«

»V grmovju, tam gori za gričem. Mudilo se mi je in nisem utegnil pogledati, kako hude so njegove rane. Gotovo je pa, da se je prebito najedel svinca.«

»Pa Antonio?«

»Pobegnil je, ta umazani Mehikanec.«

»A! In Queen?« je vprašal Colter po mnogopomenibnem premolku. »Mrtev!«

»Molk, ki je zdaj nastopil, je bil tako napet, da je še v Jeanu vse otrpnilo. Videl je, kako se je dekle vzravalo s kolen; njena desna roka je pritisnila bluzo na prsi, levo je držala iztegnjeno pred seboj — in tako, s čudno udrzanim, skoro blaznim obrazom, se je opotekla proti vratom.

»Ho, govori!« je osorno ukazal Colter.

»Saj ni dosti povedati, Jim, a to, kar je, je od vraga... Somers pa jaz sva vzela Antonia s seboj. Svojo žensko je pustil pri ovcah. In smo odhajali gor v kanjon, splezali iz njega in se na grebenu v loku vrnili nazaj. Tak je bil naš način za iskanje sledov. In glej, zgoraj na neki gojavi se spotaknemo ob mrtvega Queena; sedel je prislonek k drevesu, popolnoma nezavarovan. Bolj čudnega pogleda si mislim ne moreš! Prekleti streljač se je bil pripravil, da bi počakal Isbela, ki mu je bil za petami, kakor smo domnevali — in tako ga je bila doletela smrt. Niti mrzel še ni bil, ko smo ga našli... A Somersu je prišlo nekaj na um. Prislonek je Queena k deblu in mu privezal pihalnico v roke — in, Jim, kar je bilo pri vsej stvari najbolj smešno — Queenova samokresa sta bila prazna! Nobenega naboja več! Kar ostrmeli smo... Nu, in potlej smo se skrili na hribu, tako kakih trideset metrov v stran. Kljuje smo pustili zadaj, v hosti. Dokaj dolgo smo tako čakali. A nazadnje se je mešanec vendarle prikazal. Zvit je bil, pravi Indijane! Namestu da bi bil krenil preko jase, je v loku zavil okoli nje. In tedajci zagleda Queena. Imeniten prizor, tako ti povem! Čez nekaj časa nameri puško in jo ubere naravnost proti njemu. Že sem hotel ustreliti. Na mestu bi ga bil ubil. A Somers mi pravi, naj počakam, da bo še bolj gotovo. Toda ko je stal Isbel pri Queenu, je bil na pol skrit za drevesom. In jaz, ker nisem mogel delj odlašati, sem sprožil. Zadel sem ga. Vsi smo jeli pokati nani. Somers je bil tako neumen, da se je pokazal, in Isbel si ga je privoščil. Ves magazin je izpraznil nani. Nato pa, mahoma — konec. Ko sem ga videl, kako je tekel, sem uganil, da je bil postrelil vse svoje naboje...«

Springer je premolknil in hlastnil po zraku. »Nu, kaj še? Isbela nisem več dobil. Jahali smo za njim. Antonio jo je popihal. In Isbel mora biti nekje tu blizu — prav blizu — tamle ob zahodni steni,

skrit v grmovju, težko ranjen, če je količkaj razumem, kaj pomeni taka in taka barva krvi.«

»Ho, če to ni blaznola!« je vzkliknil Colter.

»Kaj nama je storiti, Jim?« je vneto vprašal Springer. »Če sva dovolj zvita, lahko ujameva mešanca. On je poslednji Isbel.«

»Se več, tovariš. Poslednji Isbel iz Isbelove tolpe. Če mi pokažeš krvavo sled za njim, ga poiščem.«

»Na pot!«

»Pusti mi konja tu in pojdi naprej,« je osorno rekel Colter.

»Majhen opravek še imam.«

»Haha! A motiš se, če misliš, da pojdem sam lovit tega Isbela. Rajši pusti deklino nekaj časa samio, dokler ne opraviva z njim...«

Njegov glas je postal nerazločen in koraki obeh mož so se polagoma oddaljili.

Jean je bil napel ušesa, kar je le mogel, da ne bi izgubil niti zloga njunega razgovora, a pogled mu je med tem počival na Ellen, ki je stala med vrati. Slehera črta njenega telesa je pričala o vročinski napetosti. Iztezala je glavo skozi vrata. Zdajci pa jo je naglo umaknila, obrnila obraz nekoliko v stran in počasi vzdignila belo roko. Bila je leva, odtiski Colterjevih trdih prstov so še žareli na njej. Zasigala je. Njene oči so se razširile. Ustavile so se bile na roki, ki jo je bila vzela z enega izmed klinov lestvice. Na zapestju je rdela svetla krvava lisa.

Srce Jeana Isbela je krčevito poskočilo; zdaj je vedel, da je bil pustil na lestvici krvavo sled, ko je plezal gor!

Ellenin obraz je prebledel, njene oči so potenetele in se razširile v brezmejnem začudenju; misli so ji zarobile po glavi in zdajci ji je obraz oprnil od nenadnega strahu. V tem trenutku je bil njen razum našel zvezo med krvjo na lestvici in begom Jeana Isbela.

Iz službenih objav

Dražba nepremičnin. Pri okrajnem sodišču v Ptuj 3. marca ob 9. zemlji. knj. d. o. Stojnici vl. št. 317; cenilna vrednost 14.335 Din, najmanjši ponudek 9650 Din. — Istotam 6. marca ob 9. zemlji. knj. d. o. Rogoznica vl. št. 124. Cenilna vrednost 102.630 Din. Najmanjši ponudek 76.972 Din 50 p. — Pri okrajnem sodišču v Ljubljani 20. marca ob 10. soba 15. zemlji. knj. k. o. Vič, vl. št. 945. Cenilna vrednost 209.620 Din. Najmanjši ponudek 139.746.66 Din.

Vpisi v zadržni register. Vpisali sta se naslednji zadrugi: »Vodovodna zadruga na Dobračeni pri Zireh r. z. z. o. z. in »Vodovodna zadruga na Dovjem r. z. z. o. z. — Spremembe v zadržnem registru: Pri »Kmetijskem društvu v Katežah r. z. z. o. z. je izbrisan umrl član načelstva Matevž Petrič, vpisan pa Janez Petrič. — Pri »Ljudski posojilnici v Brežicah r. z. z. o. z. je podeljena prokura Francetu Knificu ter so spremenijena pravila v §§ 6 in 17. — Pri »Prvi hrvaški štedionici v Zagrebu, podružnica v Celju je izbrisan član upravnega odbora Davorin Turković.

Tehnični razdelek sreskega načelstva v Mariboru razpisuje prvo javno ustanovno licitacijo za dobavo gramozna na državni Trojanski cesti št. 50, od 110 km do 154,2 km, na državni Ptujski cesti št. 17, od 0,0 km do 60,4 km in na državni Vardžinski cesti št. 47, od 0 km do 98,981 do km 103,929. Za Trojansko cesto se bo vršila licitacija 2. marca na občinskem uradu v Slov. Bistrici ob 9. jutraj, oziroma v torek 3. marca v prostorih tehničnega razdelka v Mariboru levi breg soba 51 ob 9. Za Ptujsko cesto v četrtek 5. marca pri sreskem načelstvu v Ptuj oziroma v petek 6. marca v prostorih občinskega urada v Ormožu ob 9. Za Vardžinsko cesto 4. marca ob 10. v prostorih sreskega načelstva v Dolnji Lendavi.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje javno ofertno licitacijo za sukcesivno dobavo 2.000 kartonov obvezilnega materiala za porode. Ponudbe je vložiti v sobi št. 233 v OUZD.

Glavna zadruga pri Devici Mariji v Polju r. z. z. o. z. je stopila v likvidacijo in poziva upnike, da ji prijavijo morebitne terjatve.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini Marije Dolžan, prej udove Izlakar, rojene Peve, kavararice v Ljubljani VII., Celovška cesta. Poravnalni upravnik g. dr. Josip Azman odvetnik v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba 140, 28. febr. ob 10. Rok za oglasitev do 21. febr. Dolžnica ponuja upnikom 50% terjatev s polgrodnoletnim plačilnim rokom.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini dolžnikov Alojzija in Elizabete Winder, trgovcev v Melju pri Mariboru. Poravnalni upravnik Ivan Šostarič, trgovec v Mariboru. Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Mariboru, soba 84, 19. febr. ob 10. Rok za oglasitev do 15. febr.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini Janeza Pernuša, čevljarja v Zgošči št. 46. Poravnalni upravnik dr. Krištof Vladimirovič, odvetnik v Radovljici. Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Radovljici 7. marca ob 10. Rok za oglasitev do 2. marca pri okrajnem sodišču v Radovljici. Poravnalna ponudba se glasi 40% kvota, plačljiva tekom enega leta po pravomocnosti poravnave in z jamstvom Angele Pernuš, hišne posestnice.

Za razpravljanje in sklepanje o prisilni poravnavi, ki jo predlaga prezadolženka Fani Hvala, trgovka s cvetlicami v Ljubljani, je določen narok na dan 7. febr. ob 9. pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba 140.

Stečaj, ki je bil razglašen o imovini prezadolženke Ivana Jamnikarja, trgovca na Ruti, je odpravljen, ker je bil razdeljen ves sklad. — Iz istega razloga je odpravljen konkurz o imovini prezadolženke Oskarja Levaka, trgovca v Mariboru; o imovini prezadolženke Marije Jeglič, trgovke v Mariboru pa je odpravljen, ker je bila sklenjena prisilna poravnava. Iz istega razloga odpravljen stečaj o imovini prezadolženke Rudolfa Ribiča, trgovca v Ptuj.

Viš. dež. sodišče v Ljubljani določa dan 15. februarja, ko naj se začne ravnanje z osnutkom nove zemljiške knjige za katastrsko občino Kupšinci v sodnem okraju Murska Sobota, tako kakor z novo zemljiško knjigo Obenem je uvedeno postopanje, da se knjiga popravi. Od tega dne je samo z vpisom v novo zemljiško knjigo moči nove lastninske, zastavne in druge zemljiškoknjžne pravice na nepremičnine vpisane v zemljiško knjigo pridobivati, utegnjevati, prenašati na druge in razveljavljati. Najkasneje do 31. decembra t. l. naj priklade svoje zahteve vsi oni, ki zahtevajo na podlagi pravice pridobitne pred dnem otvoritve nove zemljiške knjige, da bi se spremenili vpisi, ki so obseženi v njej in ki se tičejo lastninskih ali posestnih razmer in vsi oni, ki so si pridobili še pred dnem otvoritve nove zemljiške knjige na zemljiščih, vpisanih v njej, zastavne služnostne ali druge pravice posestne za knjižni vpis, kolikor bi trebalo te pravice vpisati kot stara bremena in še niso bile v novo zemljiško knjigo vpisane ob njeni osnovi ali niso bile pravilno vpisane. Kdor zamudi tam navedeni rok, izgubi pravico uveljavljati zahteve, ki se mo-

rajo prijaviti zoper tretje osebe, ki si pridobijo zemljiškoknjžne pravice v dobri veri na podlagi vpisov v novi zemljiški knjigi, kolikor ti vpisi niso izpodbijani. Postavitve v prejšnji stan ni dopustna. Prav tako se omenjeni rok posebnim strankam ne sme podaljšati. Priglasitve je treba podati okrajnemu sodišču v Murski Soboti, kjer je nova zemljiška knjiga vsakomur na vpogled.

Dražba nepremičnin. Pri okrajnem sodišču v Trebnjem 6. marca ob 10. zemlji. knj. k. o. Trebnje vl. št. 37 in zemlji. knj. k. o. Česenjev vl. št. 178; cenilna vrednost obeh nepremičnin 317.692.58 Din, najmanjši ponudek isti. — Pri okrajnem sodišču v Slovenjgradu 14. marca ob 9. zemlji. knj. Golavabuka vl. št. 29. Cenilna vrednost 89.789.75 Din. Najmanjši ponudek 59.860 Din.

Sedma glavna skupščina ljubljanske inženjske zbornice se bo vršila v Ljubljani 13. februarja ob 15. v mali dvorani zbornice za TOI.

Središnji urad za osiguranje radnika v Zagrebu razpisuje ofertno licitacijo za dobavo 2000 m levkoplata in enplastrum adhaesivum razne širine, okoli 1000 komadov sivih in železnih ščitnih očal, okoli 1000 suspenzorjev, okoli 500 podpasčev za kilo, okoli 5000 brizgal za oči, okoli 1000 brizgal za kapavico, okoli 500 irigatorjev, okoli 1000 toplomerov, trebušnih ovojev, vložkov za čevlje, naprsnikov iz gume, tanke gume in usnja, gumenih rokavic, ki-rurške svile, gumastih nogavic, rekord igel itd. Za nabavo te robe je razpisana ofertna licitacija na 14. februarja ob 11. Mi-hanovičeva ulica št. 3, III. nadstropje. Isti urad razpisuje še dan 11. februarja ob 11. pismo ofertno licitacijo za nabavo 1600 kg vate, 1000 kg vate iz stanevine, 35.000 m hidrofilne tkanine, 35.000 komadov obveze razne širine, 25.000 komadov mull ovoja razne širine itd.

Vpisi v trgovinski register. Na novo je vpisana tvrdka »Gradenbo podjetje ing. Glaser Karel« v Mariboru. — Vpisane so naslednje spremembe: Pri »Ljubljanski kreditni banki« sta izbrisani podružnici v Trstu in Gorici. Izbrisani so prokuristi Ivan Jerman, Anton Petelin, Ante Tavčar, Viktor Flere, Vladislav Turk in Milko Oražen. — »Metra« združene tvornice trakov in pramenov d. d. v Ljubljani, je spre-menila pravila družbe in se glasi besedilo tvrdke odslej »Mariborska industrija svile d. d. prej Metra v Ljubljani«. — Pri tvrdki Vaso Petričič nasl. I. Samec je izbrisana tvrdka zbog opusta trgovine. — Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru in ista podružnica v Ptuj je spremenila nekatere paragrafe svojih bančnih pravil. Prokura za mariborsko podružnico je dodeljena Antonu Petelinu podrav-natelju podružnice. — Oblastna hranilnica mariborske oblasti se imenuje odslej Hranilnica dravske banovine Maribor. — Iz tvrdke Breznik in Fritsch v Ljubljani je izstopil družabnik Oskar Fritsch in je edini le-nik firme dosedanjji javni družabnik Venčeslav Breznik. — Tvrdka Jelovešek in Co. založniška in propagandna družba »Adana« d. z. o. z. je spremenila prvi odstavek družabne pogodbe in se imenuje tvrdka odslej Bulc in Co. založniška in propagandna družba »Adana« d. z. o. z.

Banska uprava razpisuje na dan 19. februarja ob 11. prvo javno pismo ofertno licitacijo za prevzem 1. dobave lomljenega in deponiranja drobljenega kamena (gramoza) v banovinskem kamnolomu v Gornji Bistrici pri Slovenski Bistrici; 2. prevoza iz kamnoloma do železniške postaje Slov. Bistrica-mesto.

Pri okrajnem sodišču v Celju se odda mesto služitelja. Enako se oddaja vsa mesta služiteljev ali jetničarjev-služiteljev, ki bi se izpraznila tekom razpisa ali pa zaradi njega. Prošnje je vložiti do 22. februarja.

Dražba nepremičnin se bo vršila dne 24. februarja ob 9. pri okrajnem sodišču v Kozjem, in sicer zemlji. knj. Lastnik, vl. št. 154. Cenilna vrednost 78.266.80 Din, najmanjši ponudek 62.200 Din.

Dražba premičnin se bo vršila 14. februarja ob 13. na Borlu št. 13, in sicer: zofa, klavir, pianino, slika Holofern z Judito, miza s štirimi stoli, miza, omara, štiri svinje, štiri omare s knjigami, pisalna miza, štiri mize, ena salonska garnitura s tremi stoli in mizo, okrogla miza z osmimi stoli, omara, tri male omare, sod vina za 65 l ter dva soda vina po 25 hl.

Pri okrajnem sodišču v Celju bo 16. marca ob 9. dražba naslednjih nepremičnin: k. o. Levec, vl. št. 111, hiša št. 25 z gospodarskimi poslopji 83.000 Din, zemljišča 128 tisoč 195.80 Din, — k. o. Pirešica, vl. št. 12, hiša št. 9 s hlevom 4.500 Din, zemljišča 26.633 Din, skupaj 235.946 Din 60 par manj dosmrtna preživetna pravica Antona Žagarja 15.000 Din, torej 220.946.60 Din. Najmanjši ponudek 195.851.94 Din.

Hranilni in posojilni konzorcij Kreditna zadruga državnih uslužbenecv s sedežem v Ljubljani ima v soboto 21. februarja ob 19. v Zadržni pisarni na Aleksandrovi cesti 5-1 svoj 56. redni občni zbor.

Dopisi

ŠINKOV TURN. S 1. novembrom lani je bila pri nas ustanovljena kmetijska nadaljevalna šola, ki jo obiskuje 44 slušateljev v starosti od 17. do 45 let. Vsi slušatelji hodijo redno k predavanjem. Šolo vodi tukajšnji šolski upravitelj g. Inkret Alfonz in sicer je pouk vsak torek in četrtek od 7.—9. zvečer in od nedeljah od 9.—11. dopoldne. V nedeljo 25. januarja je napravila naša šola poučni izlet v Volčji potok. Kier smo si z dovoljenjem prijazne ge. Sovanove ogledali vzorno urejene hleve in gospodarstvo. Tamkaj smo se zamudili skoro cele 3 ure. Ves čas nam je ga. Sovanova neumorno razlagala to in ono in konaj sproti odgovarjala na razna vprašanja. Radi ji na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala za ljubeznivost.

SOKOL

Nova sokolska uprava na Jesenicah. V nedelje se je vršila v Kranju seja sokolske župne uprave, na kateri so se imenovali uprave poedinih društev. V upravo Sokolskega društva Jesenice so bili imenovani: starešina dr. Maks Obersnel, I. podstarešina Jakob Čop, načelnica Nada Segova, prosvetar Franjo Klavara, kot člani uprave pa: Bub Anton, Čop Srečko, Črtno Viktor, Humer Lovro, Ogrin Rudolf, Potrato Ivan, Ravnik Pepec, Štebih Mirko, Truhlar Josip, Ulčar Janko, namestniki: Božič Jože st., Čebul Jože, Gogala Ivan, Kleč Rado, Ozvald Rudolf, Poljinar Jože, Ravhekar Avgust, Sušnik Matija, Vovk Franc, marš. Gabkar Jože; revizorji: Gorup Stane, Napokoj Ivan, Šega Ivan; namestnika: Mežik Rihard in Zorec Stane.

Sokolsko društvo Maribor-matica obvešča svoje članstvo, da z ozirom na splošno gospodarsko krizo letos ne bo običajne sokolske maškerade.

Društvena uprava novoustanovljenega Sokola v Sovodnjem v Poljanski dolini je tale: starešina Karel Marolt, mesarski podjetnik v Sovodnjem; podstarešina Lovro Telban, trgovec v Podjelovem brdu; načelnik Drago Rupnik, zvanilek finančne kontrole; prosvetar Janko Tušar, učitelj; uprava: Franc Eržen, Tine Jugovič, Franjo Švoljšak (tajnik), Šneler Peter, Ivanka Kacin (blagajničarka), Gašper Štrban, Slavko Simčič (go-

Dunajski sejem

(Wiener Messe)

8. do 14. marca 1931

(rotunda do 15. marca)

POSEBNE PRIREDITVE:

Sejem za pohištvo (reklamni sejem) — Salon modne kožuhovine — razstava antikvit in umetnosti — Razstava »Novodobno obratno gospodarstvo« — Mednarodna razstava avtomobilov in koles — Sejem patentnega in železnega pohištva! — Razstava živil in pi-jac — Sejem za stavbe in cestne zgradbe — Tehnične novosti in izumi — Vzorčni sejem gozdarstva in poljedelstva — Avstrijska lovška razstava. — Poljedelski stroji in orodje

Nikak vizum popotnih izkaznic. S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod preko avstrijske meje. Madžarski prehodni vizum dobite na meji, če se izkažete s sejmsko legitimacijo. Značen popust na avstrijskih, madžarskih in jugoslovenskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju in v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po 50 Din) se dobe pri

Wienermesse A.G. Wien VII

kakor tudi za časa trajanja lpskega vele-sejma pri informacijski pisarni v Leipzigu avstrijski razstavniki lokalni in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajski a. 31, Josip Zidar, Dunajski a. 31, Tujsko prometna Zveza za Slovenijo, Dunajski a. 1. 2402

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da se preselim s 15. februarjem z Gospodarske ceste

na Mestni trg št. 19

Tam bom imel večjo izbiro čevljev v trgovini, posebno vseh vrst športne čevlje in škornje domačega izdelka.

Sprejemal bom tudi v popravilo vseh vrst čevljev kakor tudi: snežke, goiserje, smučarje itd.

Se priporočam

A. ZALOKAR

Gospodarska cesta 8

Postrežba točna!

3042 Cene solidne!

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše predrage soproge, mamice, sestre, tete in svakinje, gospe

Viktorije Pristovšek

roj. Götzl

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom, preč. gospodu prof. dr. Kotniku, čč. sestram usmiljenkam, gg. pevcem, učiteljkam zborov tukajšnjih šol ter profesorskemu zboru ženske realne gimnazije ter končno vsem tovarišem, prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki so nepozabno pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1931.

Zalujoče rodbine: Pristovšek, Götzl, Suhačičnik.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti naše nepozabne soproge, mame, stare mame, sestre, tete, tačke in svakinje, gospe

Marije Marčan

soproge mesarja in posestnika

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, mesarski zadrugi, zastopnikom raznih organizacij in društev, pevskega zboru Krakovo - Trnovo za prelepo žalno petje ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so drago nam pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej naša srčična zahvala.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 9. t. m. ob ½ 6. uri zjutraj v župni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1931.

Zalujoči ostali

Vodilna pletilna in trikotažna industrija

v LJUBLJANI, izvrstno vpeljana, zaradi

prezaposlenosti **naprodaj.**

— Vsakoletne velike državne dobave. —

Sprejmljeni artikli. — Specialni artikli

Interesni naj se javijo pisмено na oglašni

oddelek »Jutra« pod št. »Tovarna«.

